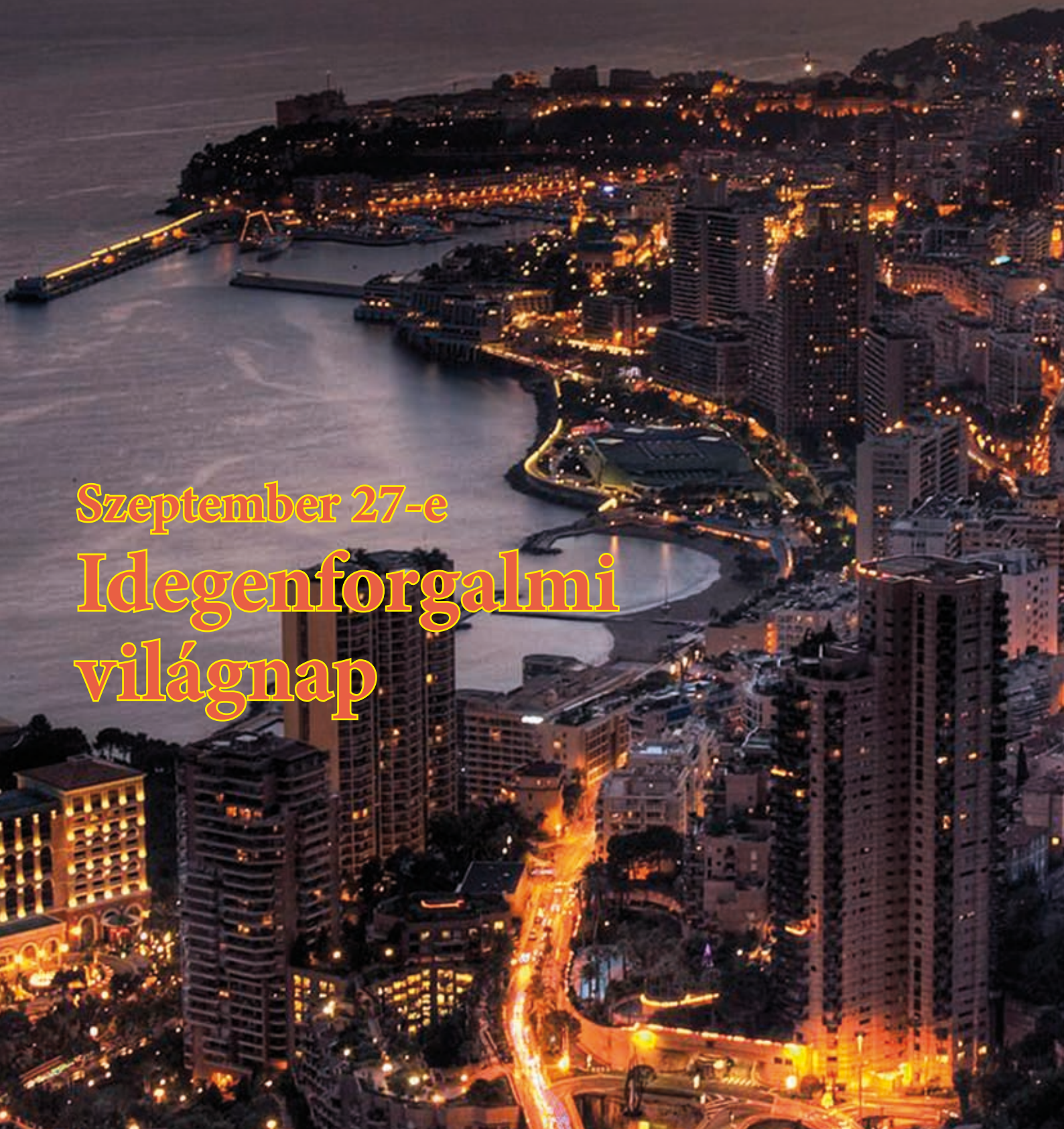

62. évf., 2008. IX. 25., ára 50 dinár

Jó Pajtás

Szeptember 27-e
Idegenforgalmi
világnap

**A jövő heti
Jó Pajtás címlapja
és posztere**

**Az idegenforgalmi
világnaphoz kapcsolódik
a címlapja és a hátoldali
képünk. A fedőlapon Monte
Carlo (Monaco) látható, a
hátsó borító képe pedig
a világ másik végén, az
indonéziai Bali szigetén
készült.**

FIGYELEM!

Sajnálatos elírás miatt a LAP-TERJESZTŐ OSZTÁLY telefonszáma hibásan szerepelt utóbbi néhány számunk impresszumában. A Jó Pajtást és a Mézeskalácsot (is) terjesztő Magyar Szó lapterjesztő osztály telefonja tehát helyesen: (021) **557-304**. Olvasóink, iskolai terjesztőink elnézését kérjük, és köszönjük azoknak, akik észrevették és szóltak!

A hét fotója

Ha a gazdag USA déli államain átvonul egy hurrikán, az baj, mi több: nagy baj. Ha viszont a hurrikán – ezúttal éppen az Ike (olv.: Ájk) névre hallgató – egy olyan szegény országon söpör végig (61 emberéletet követelve, és szinte mindent romba döntve, elárasztva), mint amilyen Haiti, nos: az már igazi katasztrófa!

Az aeroplános

©tt áll szabadka egyik tercskéjén, a horvát konzulátustól talán úgy 100 méterre Újvidék felé, és nézi a nemzetközi út forgalmát. Kerékpárjára támaszkodik (vajon hány kerékpáros szobor van országunkban?), bal kezével egy óriási légcsavart szorít magához.

Vajon ki ez az ember, aki nyilván nagyon híres lakosa lehetett a városnak, ha már szobrot is állítottak neki? **Szárics János**, avagy **Ivan Sarić** Szabadkán, az akkori Osztrák-magyar monarchia délkeleti csücskében született 1876-ban. A Kereskedelmi Akadémiát szülővárosában végezte, s már egészen fiatalon sportolni kezdett. Atletizált, evezett, focizott, de legtöbbre a kerékpársportban vitte: a Magyar Királyság egyik legjobb bicajosa lett! A Pécssett 1896-ban megrendezett országos bajnokságon a második helyen végzett, 1897-ben és 1898-ban tíz kilométeres távon országos bajnok lett, 1899-ben 25 kilométeres távon lett érmes Bécsben és 100 kilométeres távon Budapesten. 1910-ben Szerbia kerékpár-bajnoka lett 1 kilométeres és 25 kilométeres kategóriában...

A történelemben mégis elsősorban mint korai repülőgép-konstruktőr és pilóta vonult be, ugyanis 1909-ben tett párizsi látogatása során megismerkedett a repülés francia úttörőivel, többek között Louis Blériot-val, és természetesen ezek munkásságával. Elbűvölték a korai repülő masinák és maga az a lehetőség, hogy az ember gépi erővel a magasba emelkedhet. Szabadkára visszatérve azonnal hozzálátott saját repülőgépének megépítéséhez, még hozzá olyan anyagokból, amik kéznél voltak: fából, vászonból, motorbicikli-kerékből és zongorahúrból! Miután beépítette a 24 lóerős Delphos motort is, a Sarić 1 felszállásra készen állt. Több próbarepülés után 1910 október 1-jén került sor a hivatalos bemutatóra: Szárics János gépe 7000 néző jelenlétében sikeres re-

pülést hajtott végre! 1911-ben megépítette a Sarić 2-t, ennek már erősebb, 50 lóerős motorja volt, melyet saját maga szerkesztett meg. Repüléseinek az első világháború kitörése vetett véget, ám a földön folytatta kísérletezését, többek között helyből fölszálló gépet, egy korai helikoptert is megszerkesztett, kettős légcsavarral, a mai Kamov helikopterekhez hasonló, mely a teszteken kitűnő eredményeket ért el.

Szárics János szülővárosában hunyt el 1966-ban, emlékére a képen látható szobor mellett a nevével viselő szabadkai Ivan Sarić Repülőklub, valamint a békovai sporttrófé is őrzi. Szárics alakja Sztipan Franciskovics néven egyik főszereplője Csáth Géza, Havas Emil és Munk Artúr (C.H.M. álnéven írott) közös regényének, a Repülő Vucsidolnak (1906-ban folytatásokban jelent meg a Bácskai Hírlapban, s csak 1980-ban adták ki önálló könyvként).

A Sarić 1 monoplán élethű rekonstrukciója a surčini repülőtéren levő Belgrádi Repüléstörténeli Múzeumban látható.

Fa ága rügyével

Június 27–29-éig tartották meg Gödöllőn a Kárpát-medencei népmesemondók, népzeneészek és népi mesterségek őrzőinek IV. fesztiválját. Rangos versenyről van szó, ugyanis a gödöllőieken, kiksunmajsaiakon kívül ott voltak Erdélyből a csíkszeredaiak, a szentegyháziak, Vajdaságból az óbecseieken, a bácskertesiek és a péterréveiek, valamint Kárpátalja, Moldova, Szlovákia magyarlakta vidékeinek diákjai is vetélkedtek.

Erre a rangos rendezvényre meghívót kapott az **óbecsei Sever Đurkić iskola** is.

Hogyan is kell értelmezni a címben szereplő Fa ága rügyével-t? A fa ága jelképezheti a tanárnőt, szülőt, a rügy pedig a diákot, gyermeket. Például erre a vetélkedőre együtt készült a nyolcadikos **Nagy-Pál Marietta**, **húga Anita** és **édesanyjuk Izabella**, valamint **Zapletán Erika magyartanár** és diákja, **Dobos Dániel** hatodikos tanuló.

Az iskola magyar szaktantermében vagyunk, és mindannyian elmesélik élményeiket, eredményeiket.

– Már másodszer voltunk Gödöllőn – emlékezik vissza a tanár. – Négy évvel ezelőtt jártunk ott először. Az az elvem, ha hívnak, menni kell. Ugyanis meghívót kaptunk a népmesemondó-versenyre. Mivel nemcsak diákok versenyeztek, hanem tanár a diákjával, a szülő a gyermekével lehetett egy csoportban, így én is mondtam egy népmesét. Mindannyian Pennavin Olga gyűjtéséből választottunk, s nekem a Miért van a moholi templom az udvar közepén című tetszett, hát ezt meséltem el. Ne is mondjam, hányan mondtak cigányról szóló mesét, majdnem bántam már, hogy ezt választottam. A bírálóbizottság tagjai dr. György-Nagy Sándor, dr. Balázs Géza és Szekeres Erzsébet voltak. Hadd meséljen Dani is, akivel egy csoportban voltam.

– Kiskoromban a szüleim megszerették velem a mesét. Különösen anyukám kitalált meséi tetszettek, de apukám is olvast nekünk minden este, mert a kistesóm is szereti a meséket. Erre a vetélkedőre sokat gyakoroltunk a tanárnővel, meg otthon anyukámmal is. Két hónapig készültem. Az okos lány című népmesét adtam elő. Sikertől szépen elmondani, s boldog vagyok, mert harmadik helyezést értünk el. Mindenki, aki helyezést ért el, Aranyalma-díjat kapott. Mi harmadikok lettünk. Az oklevél mellett kaptunk még könyvjutalmat, meg ezt a pólót, ami rajtunk van, Élmény volt

**A győztes csapat:
Marietta, anyukája, a magyartanár, Anita, elől Dani**

látni Gödöllőt, a Városi Könyvtárat, a kézműves kiállítást.

– Mi hárman voltunk egy csoportban – veszi át a szót Izabella. – Marietta, Anita, és én, az édesanyjuk. Mondhatom, nagyon izgultam. Most láttam, nem mindegy színpadra lépni, zsűri előtt mondani a mesét. Az ördög meg a szegény legény címűt adtam elő. Mindannyian népiesen, és „bácskaisan” mondtuk, vagyis középzárt e-vel. Ez láthatóan tetszett a bírálóbizottságnak. Valójában e vetélkedőnek az is volt a célja, hogy közelebb hozza a más tájakon élő magyarokat. A lányaim is fölléptek, s boldog voltam, hogy ilyen szép eredményt értünk el.

– Igen – magyarázza Marietta, aki már a szegedi Közgazdasági Középszola tanulója –, a második helyezéért Aranyalma-díjat, Gödöllő feliratú blúzt, könyveket kaptunk. Élmény volt ott lenni, látni a kastélyt, a Barokk Színházat...

– Három napot töltöttünk Gödöllőn – teszi hozzá a ma már nyolcadikos Anita. – Első napon az Erzsébet Királyné Szálló-dában ismerkedtünk, másnap került sor a vetélkedőre. Én délután kerültem sorra, s

mondhatom, végigizgultam a délelőttöt. A leány és a tejesköcsög című mesét adtam elő. Sikertől jól elmondani. Már kiskoromban megszerettem a mesét, mert a szüleim szinte minden este meséltek nekünk. Nagyon sok meséskönyvünk van, s még ma is szívesen lapozgatom őket. Nekem is nagy élmény volt látni a Városi Könyvtárat, a kastélyt, a zeneiskolát, a Művelődési Házat. Örültem a második helyezésnek, az ajándékoknak, meg persze az elismerésnek.

– Mindannyian elégedetten jöttünk haza – emlékezik vissza a tanár –, mert nem vallottunk szégyent, sőt! Elhoztuk a második és harmadik díjat. Valójában az abszolút első díjat a moldovai kislány érdemelte ki, de a bácskertesiek is első lettek.

Még azt is hozzátenném, hogy nagyon jól éreztük magunkat, barátságok, szerelmek szövődtek a három nap alatt. Az utolsó napon színházban is jártunk: A Magyar Szabadság Napja ünnepi műsort nézhettük meg, Koltay Gábor–Nemeskürty István: Egy ország halt meg véle címmel Hunyadi Mátyás királyra emlékeztek.

Ez igen! Gratulálunk!

Amikor még minden új...

Az első benyomások az ötödik osztályról

Az első négy év hamar elröppen és a jól megszokott dolgok helyett rengeteg újdonsággal kell szembeülni, amikor megkezdődik az ötödik osztály. Persze ehhez is könnyen hozzá lehet szokni, az első néhány nap mégis furcsa, hiszen mindennapi vendégek leszünk az emeleti tantermekben, minden tantárgyat más tanár, tanárnő ad elő, kapunk egy osztályfőnököt a tanítónő helyett, aki négy évig minden egyes nap ott volt mellettünk, sokszor pedig új osztálytársakkal is kibővül az osztály, a tantárgyakról nem is beszélve. De ahogy mondják, minden csoda három napig tart, s az iskolaév újdonságai hamar mindennapjaink részévé válnak.

A **szabadkai Majsai Úti iskola** ötödikes diákjait: **Faragó Nikolettát, Borsits Alexet, Pisanity Anitát, Svanner Laurát, Kőrösi Karolinát, Szabó Leont** és **Boldizsár Norbertet** kérdeztük az ötödik osztálybeli első élményeikről, s arról, mire számítanak a továbbiakban.

– Az osztály összetétele nem változott, így a legnagyobb változást a tanárok jelentik, de ha jöttek volna új diákok, azzal sem lett volna probléma. Vannak új tantárgyaink, és minden tantárgyat más-más tanteremben tartanak, ami újdonság, mert eddig volt saját tanteremünk. Kicsit furcsa tanító néni helyett tanárnőt mondani, de meg lehet szokni. Érdekesnek találok az új tárgyakat is, főleg a történelem és a matek tetszik. Úgy érzem, hamar megszokom az új körülményeket – tudjuk meg Nikitől.

Alex szerint a legnagyobb változást az osztályról osztályra való vándorlás jelenti. Az első héten még kérdezgetni kellett az idősebb diákokat, hogy mi merre van, de ezt is hamar megtanulták.

– Érdekesek a tantermek, mindegyik más, és ez az állandó költözés is tetszik. Már az első néhány órán kiderült, melyik tanár milyen, és kit mennyire fog szeretni az osztály. A műszakit, a biológiát, a magyart és a történelmet előadó tanárokat máris nagyon megkedveltük, a tantárgyak közül pedig számomra a műszaki és a történelem lesz a legérdekesebb.

Anita is a teremről teremre való járkálást és a sok tanárt tartja a leglényegesebb különbségnek az előző évekhez viszonyítva.

– A biológia, a matek, műszaki és a torna tetszik a legjobban, a tanárok közül pedig a szerb-, a műszaki- és a matektanárnő. Furcsa, hogy új osztályfőnökünk van a tanító

néni helyett. Először meg kell ismernünk egymást, de szerintem sikerül majd jó viszonyt kialakítani vele. Vagyis lesz, aki ki tud majd jönni vele, és lesz, aki nem – neveti el magát Anita az osztály jómadaraira célozva. – Tudunk nagyon összetartóak lenni, és figyelni az órán, de időnként nem lehet bennünket megfékezni.

Arra a kérdésre, hogy az ötödik osztály mekkora komolyságot kölcsönöz a diáknak, Leon válaszolt.

– Valamennyire komolyabbak vagyunk, de nem túlzottan. A negyedik osztályig valahogy könnyebb volt, volt egy állandóság az életünkben, ami a termet és a tanító néni meg a két nyelvtanárt illeti. Megszoktuk, azt, hogy ők hogyan tartják meg az órákat, most pedig minden tanárunk más. Nem nehéz alkalmazkodni hozzá, de mindenképpen más. Most kicsit önállóbbaknak kell lennünk. Már megvannak a kedvenc tantárgyaim is, például a biológia, ami máris érdekesebb, mint a természetórak, és a tornát is szeretni fogom. Kíváncsi vagyok rá, milyen lesz majd a vegytan hetedikben. Azt mondják, az is nagyon érdekes lesz.

Norbi szerint az első napokra a furcsa jelző illik leginkább. Furcsa volt, hogy a megszokott dolgokat felváltotta a tanárok és tantermek állandó cserélődése a nap folyamán, a régi tanteremük viszont már másé.

– Talán a sok új a tanár a legnagyobb különbség az alsóhoz viszonyítva. Nem hiszem, hogy éppen mindegyiküket nagyon szeretni fogom, de szerintem el tudom majd őket fogadni. Például a tornatanárt és

a magyartanárnőt biztosan szeretni fogom. A tantárgyak közül a műszaki, a torna és a francia tűnik érdekesnek, bár a francia csak azért, mert a franciák érdekesen beszélnek és furcsa a kiejtésük – mondja Norbi.

– Alsóban mindig a tanító néni, a szerb és az angoltanár jött a mi termünkbe, most pedig fordítva van, és furcsa az is, hogy egy tantárgyat egy tanár tanít. Most több fűzetünk és könyvünk van, mint amennyit megszoktunk, és szerintem egy kicsivel nehezebb is lesz a sulis, mint azelőtt. Remélem, a tanulmányi eredményem nem fog leromlani, és jól kijövünk majd minden tanárral, habár elég beszédes osztály vagyunk. Nem vagyunk a tanárok álma, de el lehet bírni velünk – tudjuk meg Laurától. – Az osztályfőnökkel is biztosan jól kijövünk majd, kedvesnek tűnik és szerintem mindenféle problémával nyugodtan fordulhatunk hozzá.

Karolinának is a sok új tanár jelenti a legfőbb változást.

– Nekem nagyon hiányzik a tanító néni. Furcsa, hogy sok új tanárunk van, s azt vettem észre rajtuk, hogy sokkal szigorúbbak, mint ahogy megszoktuk, de sokkal komolyabban is kezelnek minket, mint azelőtt. Persze, vannak, akik a tanító néninél is engedékenyebbek tűnnek. Szerintem az osztályfőnökünk is ilyen. Tetszenek az új tantermek, szépen ki vannak díszítve, képek és szövegek vannak kirakva mindenfelé, és ha a terem hangulata vidám, valahogy én is jól érzem ott magam. Nagyon jól teltek el az első napjaim, és remélem így is marad, de kell még egy kis idő, amíg megszokom.

Kép és szöveg: Sztojánovity Livia

Az Al-Duna szabályozása

A Greben hegymoron végrehajtott robbantással 1890. szeptember 15-én kezdetét vette az Al-Duna szabályozása. A folyamszabályozás ötlete már i. sz. 100 körül, Traianus császár idejében is felmerült. Apollodorosznak, a kor legjelesebb építészének terveiben, többek között szerepelt egy hajózási csatorna kiépítése is. Utat épített a Duna jobb partján, hidat Kladvónál..., a csatornából azonban nem lett semmi.

A vízi út és a politika

Az ötlet megvalósításával érdemében senki sem foglalkozott egészen az 1830-as évekig. 1833-ban gróf Széchenyi István megkapta a királyi biztosi kinevezését, hogy a gőzhajózás számára hajóutat építsen ki a szóban forgó folyószakaszon. Az 1834. évi rendkívül alacsony vízállás is segített abban, hogy a mederből a legveszélyesebb tarajos sziklákat kirobbanthassák, s így a hajózást legalább évi 152 napon át biztonságossá tegyék. De Széchenyi is, meg a terep feltérképezését végző Vásárhelyi Pál is világosan látta, hogy az Al-Duna zuhatagjainak szabályozása meghaladja a kor műszaki lehetőségeit. De amit lehetett, azt elvégezték. A bal parton 122 kilométer hosszúságban utat vágtak a parti sziklákban, és kiépült a Széchenyi-út. Ez lehetővé tette, hogy a hegymenetben (árral szemben) haladó hajókat fogatokkal vontassák, vagy pedig kedvezőtlen vízállás esetén a rakományt szárazföldön szállítsák tovább. Volt év, amikor a zavartalan hajózás mindössze 21 napon át volt lehetséges.

Az 1871. évi londoni szerződés előírnyozta a Duna hajózhatóvá tételét, és kimondta, hogy a szabályozás költségeinek megtérítése végett a munkát végrehajtó államok hajózási illetéket szedhetnek. A Dunán való szállítás (már akkor is!) egész Európának érdeke volt. Az 1878. évi Berliini Kongresszuson úgy határoztak, hogy a kritikus folyószakasz szabályozását osztrák-magyar kézbe adják. Az elnyert jogot Ausztria Magyarországnak engedte át. Az ötlet magvalósításának legnagyobb szószólója Baross Gábor, a „vasminiszter” volt. A sors iróniája, hogy a munkálatok befejezése előtt elhunyt.

Az Al-Duna pokla

Ahhoz, hogy megértsük, miért nem ugrált örömben az, akinek az Al-Dunát említették, néhány számadatot kell ismertetni, és vízügyi fogalmat tisztázni. Az Al-Duna mintegy

A Vaskapu-csatorna építése

120 kilométeres szakaszát szélsőséges vízjárás jellemezte, a vízmélység 50 centiméter és 50 méter között ingadozott, és nagy volt a víztükör esése. De mit is jelent ez?

A folyók azért folynak, mert medrük lejt. Minél jobban lejt, annál gyorsabban folynak. Példának okáért a Duna medre Bezdán és Belgrád között átlagban 5 centit lejt folyamkilométerenként, a Tiszáé Magyarokanizsa és Titel között pedig csak fele ennyit. A Zuhatagokban, ahogy az Al-Dunának ezt a szakaszát nevezték annak idején, a víztükör esése átlagban több mint 30 cm/fkm volt. A Zuhatagok 120 kilométeres szakaszán a víztükör esése közel negyven méter volt, míg a torkolatig terjedő 900 kilométeren mindössze húsz-egynéhány. A hatalmas folyó irdatlan vize úgy repesztett a szorosokon keresztül, akár egy hegyi patak. Medréről sziklák ezrei meredeztek; örvények, forgók, vízbukások... tarkították. És ezt a szilaj folyót kellett jobb belátásra bírni.

A tudás és technika legjára

A munkálatokat tervező magyar mérnöki karnak nagy segítségére volt, hogy a Vásárhelyi Pál folyófelmérési hatvan év után is

pontosnak bizonyultak, ezt nem kellett újra elvégezni. A munkatervet Wallandt Ernő készítette, a kivitelező vállalatot Rupcsics György vezette, a művezetőség első embere pedig Hospódoszky Lajos volt. Mellettük a munkában részt vett Gonda Béla, Zielinszky Szilárd és Puskás Tivadar is, a kor legjelesebb mérnökei.

Mivel a folyómeder teljes egészében sziklás volt, a víz sodra pedig iszonyatos erejű, egyedülálló műszaki megoldásokat kellett alkalmazni, ezek pedig különleges gépezetet igényeltek. Ilyenek voltak a fúróhajók. Hogy pontosan az összezúzásra kiszemelt vízlepte szikla felett állhasson meg, és onnan a sodrás ne mozdítsa ki, oszlopszerű acél támasztórudakat bocsátott a vízfenékre, egészen addig, míg magát a hajótörzset is kissé meg nem emelte. Ezután beindították a sziklát repesztő vésőszerkezetet. A járgány képes volt arra is, hogy a sziklába robbantóanyagot fúrjon, melybe aztán robbanóanyagot helyeztek. Erre a célra a Nobel-intézetből szállított dinamitot használtak. A kirobbantott és lefúrt szikladarabokat nem hagyták a folyómederben, hiszen szükség volt rá. Ebből épültek a keresztgátak, a párhuzamművek, a duzzasztók...

A Greben egykor és ma. A régi Donji Milanovac házeit, templomát is víz borítja. A települést hét kilométerrel távolabb újra felépítették

Furcsa nevű szorosok

A legnehezebben járható szakaszokon a folyómederben külön hajózcatornákat kellett építeni. A Sztenka-szorosban 75 000 köbméter sziklát kellett megmozgatni. A 2100 méter hosszú Kozla-Doiche-szorosban épült csatornába 65 000 köbméter sziklát építettek be. Az Izlás és a Tachtália szorosokban, valamint a Greben melletti munkálatok során 48 000 köbméter sziklát kellett repeszteni, 3300 méter hosszú csatornát építeni, duzzasztógátakat rakni, melyekbe félmillió köbméter anyagot építettek be. A Jucz-csatorna 32 000 köbméter sziklarepesztést igényelt, és további 120 000 köbméter szikla beépítését a csatorna- és a bukógátrendszerbe...

A legnagyobb munkálatok azonban a Vaskapuban történtek. Itt a parttal párhuzamosan egy két kilométeres gát épült, majd miután a végeit összezárták a parttal, szárazra szivattyúzták. Csak így lehetett dolgozni, hiszen ezen a helyen szinte tombolt a Duna. A 80 méter széles, 2200 méter hosszú, minden vízállás mellett hajózható csatorna

kiépítése során negyedmillió köbméter sziklát kellett repeszteni, a gát és a partoldal kiépítése pedig több mint félmillió köbméter kőmunkálatot igényelt.

Vaskapu a Vaskapuban

Ez a maga nemében egyedülálló építmény azonban nem volt elegendő. Rendkívül meredek folyószakasról lévén szó, a víz 18 kilométeres óránkénti sebességgel hömpölygött a csatornán keresztül. Ez mintegy ötszöröse a Duna sodrásának Újvidéknél, és nyolcszorosa-tízszerese a Tiszáéknál Zentánál közepes vízálláskor! A gőzhajók, de évtizedekkel később a sokkal korszerűbb járgányok sem voltak képesek megküzdeni ezzel a sodrással. Ezért állították ide a Vaskapu nevű hajót. Ennek orrán hatalmas sodronydob volt, rajta több kilométer acélsodronnyal, melynek végét a mederben elhelyezett horgonyhoz rögzítették. A dobot gőzüzemeltetésű csörlők forgatták. Az árral szemben haladó hajó vontatókötelét a Vaskapuhoz csatolták, ez beindította csörlőit, és ahogy felcsévélte

a sodronyt, az egész vontatmányt keresztülhúzta a csatornán. A Vaskapu nevű hajó húsz évig teljesített szolgálatot ezen a helyen, majd átvezényelték a Grebenhez, ahol nagyobb szükség volt rá. A hajókat a Vaskapu-csatornán ezután két gőzmozdony segítette keresztül.

Ha már annyiszor mondtunk Vaskaput, tisztázzuk a fogalmát. A Vaskapu fogalma nem azonos a Zuhatagok fogalmával. Vaskapu csupán a több szorosból és katlanból álló rendszer utolsó húsz kilométerének a neve. Csak a tájékozatlan turisták gondolják, hogy a Vaskapu Galambócnál kezdődik. A szorosok valóban ott kezdődnek, de onnan a Vaskapuig van még vagy száz kilométer.

Élt 76 évét

A Zuhatagok megzabolozásával 1896-ban a millennium évére készültek el, legalábbis hivatalosan, mert a munkálatok további két évig tartottak. A Vaskapu-csatorna ünnepélyes átadására (szeptember 27-e) I. Ferenc József is az azonos nevű gőzhajón a helyszínre érkezett.

Annak ellenére, hogy a tervezett pénznek a kétszeresét költötték el, a munkálatok eredményesnek bizonyultak. A Széchenyi-Vásárhelyi-féle szabályozás óta átlagban 152 napos (teljes terhelésű) hajózási időnyit 1898-tól 290 naposra sikerült kiterjeszteni. De ettől még az ottani hajózásból nem lett kéjutazás.

Ha a kapitány, a kormányos, a gépész (akinek időnként nem létező lóerőket kellett előkotornia a masinákból), rosszat álmodott, akkor az Al-Dunával álmodott. Ezen a szakaszon a hajókat külön erre a célra kiképzett egyének, a révkalauzok kormányozták keresztül. Amikor ezek a bátor és rátermett emberek Kládovónál a fedélzetre szálltak, akkor mindenki nekik fogadott szót. A hajózást szigorú normák szabályozták. Minden egyes sziklának, forgónak, örvénynek, selőnek, limánynak, „gírigaréknak” külön neve volt. Gyakran éppen azé az emberé, aki ott sziklára kente a hajót!

Tartott ez az állapot mindaddig, míg 1972-re megépült a Vaskapu I. vízi erőmű. A vízszint közvetlenül a duzzasztónál több mint 30 méterrel emelkedett. A mérges Dunából hosszú és békés tó lett, melyen egy kezdő is elkörmányozhatja a hajót. Széchenyi, Vásárhelyi, Baross... és a többiek műve vastag vízpaplan alatt alussza örök álmát.

Milyen király lett Bélából?

András után öccse, I. Béla lett a király, habár András a fiának, Salamonnak szánta a trónt, aki III. Henrik német császár veje volt. Béla három évig uralkodott mindössze, kereken ezer napig. Kemény kézzel, katonamerberhez illően. 1060 decemberében koronáztatta meg magát Székesfehérváron. De az országban még tartott a nyugtalanság. A nép fel volt bolydulva. Sokan követelték megint – akárcsak 1046-ban –, hogy töröljék el a dézsmát, hozzák vissza a régi vallást, a keresztény papok, püspökök ne hatalmaskodjanak.

A helyzet bizonytalan volt. Jöttek a hírek német földről: újabb hadjárat készül a kis császári vő, Salamon érdekében. Béla végül már abba is belement volna, hogy mégis átadja a királyságot Salamonnak, s ő maga csak a hercegi hatalmat tartja meg, az ország egyharmadával. De így sem sikerült megegyeznie.

Jöttek a németek. Jöttek a Salamon pártján álló magyar urak, magyar vitézek is. Béla harcra készült ellenük, de már súlyos betegen. Duna-parti nyári palotájában, Dömösön rászakadta fedeles

Géza király képmása

trónszék. (Talán nem is egészen magától, hanem mert gerendáit valakik titkon megfaragták.) Sérülten is elvitette magát a nyugati határvidékre, hogy személyesen irányítsa seregét, de ebből már semmi sem lett. Belehalt sebeibe.

Salamon uralkodása

A pja halála után Géza nem adta fel a harcot. De nem is állt ki csatára ellenfeivel. Visszavonta vitézeit a Tiszántúlra. A gyermekcsászár és a gyermekkirály – IV. Henrik és Salamon – így háborítatlanul eljutott az ország fővárosába, Székesfehérvárra.

Végül is békésen fejeződött be az erőpróba. Az ország főpapjai addig buzgókodtak, míg el nem fogadtatták mindkét féllel az egyezséget: Salamoné a korona, Gézáé pedig a kard s vele az ország harmadrésze. Salamont ismét megkoronázták – ezúttal Pécsen –, s maga Géza tette fejére a koronát.

A tízéves Salamon természetesen nem volt még igazi uralkodó. Az ő hatalmával mások éltek, császárpárti főemberek. Géza viszont maga kormányozta a neki jutott részeket. Két öccse, László és Lambert is vele volt ugyan: ők segítettek békében és háborúban.

1070-ben érték el a kunok a Kárpátokat. Az etelközi besenyők és úzok két évvel előtte törtek be Magyarországra.

El is jutottak a Nyírségig, Biharig. Már hajtották hazafelé Erdély folyóvölgyeiben az összerabolt embereket, jószágokat, már nem jártak messze a Kárpátoktól, amikor Salamon és Géza lovashadai elébük vágta, s Kerlés mellett tönkrevérték őket. László herceg, Géza öccse különösen kitűnt a harcban. Őt pogánnyal már végzett, aztán egy hatodiknak a nyomába vágatott, aki menekülni próbált; lova hátán egy magyar lánnyal. Mikor majdnem elérte, odakiáltott a lánynak: „Rántsd le a

László herceg küzdelme a lányrablól

földre az övénel fogva!” Az le is rántotta. „A szent herceg azután sokáig birkózva vele, megölte, átvágván inait.”

Ez a birkózás nem nagyon illik bele a korabeli hadviselésbe. A tudósok úgy vélik, hogy a népi képzelet egy sokkalta régibb monda hőségének tette meg László herceget, amelyben mintegy a Jó és a Rossz küzd meg egymással: a Világosság hatalma és a Sötétségé. De akkori s jellemző, hogy a jövődő Szent László a mondában a Jó hőségének szerepét kapta meg, aki íme, legyőzte a Gonoszt.

Ő a valóságban is félelmetes harcos lehetett, erős és ügyes. Másoknál egy fejjel magasabb. Ott küzdött három évvel később Nándorfehérvár – a mai Belgrád – alatt is. A bizánciaknak erre a környékre telepített határvédő besenyői betörték ugyanis az országba, mégpedig a várbeli

Osztokodás a nándorfehérvári zsákmányon. Az asztal mellett Vid ispán

görögök biztatására. A magyarok ezt akarták megtorolni. El is foglalták a várat, de a zsákmányon való osztokodáskor vita támadta király és a hercegek között. Utóbb viszályá fajult az ellentét, és Salamon – aki immár felnőtt fiatalemberre csepereedett – elhatározta, hogy nem osztokodik tovább. Ő a koronás király, övé kell hogy legyen az egész hatalom. Hiszen legfőbb tanácsadójától, Vid Bács megyei ispántól is csak azt hallotta: „Miként két éles kard nem fér meg egy hüvelyben, ti sem uralkodhattok együtt egy országban.”

Rosszul számított. El akarta ragadni a Géza részét, s elveszítette a magáét is. Tízévesen lépett trónra, s huszonegy-huszonkét évesen már le is taszították róla. Kapaszkodott volna vissza, de hasztalan. Végül is hazátlan földönfutó vált belőle.

Varga Domokos: A magyaroktól Mohácsig c. könyve nyomán

Szeptember 25.

Ma Kende, Eufrozina, Nikolett, Miklós, Mikolt, Rikarda, Cézár, Gellért, Kleofás, Kleon, Klió, Mór, Sóllyom napja van.

Kende

Kazár, magyar eredetű név. A régi magyar Kündü személynévből származik, az ótörök méltóságnévből való, Levédiában és Etelközben az ősmagyar törzsszövetség fejét nevezték így.

Kleofás

Görög eredetű név, a Kleopatrosz rövidüléséből származik. Jelentése: az apa dicsősége, hírneve.

1906 (102 éve történt)

Megszületett Dmitrij Sosztakovics orosz zeneszerző, zongoraművész. (V. szimfónia)

1969 (39 éve történt)

Megszületett Catherine Zeta-Jones amerikai színésznő. (Briliáns csapda)

Szeptember 26.

Ma Jusztina, Dániel, Özséb, Ciprián, Cipriána, Damján, Kozima, Kozma napja van.

Dániel

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: Isten a bírám.

Özséb

Görög, latinosított eredetű név, az Eusebius névnek a rövidült, magyar formája. Jelentése: istenfélő, jámbor.

Ciprián

Latin eredetű név. Jelentése: Ciprus szigetéről származó férfi.

1945. szeptember 26. (63 éve történt)

New Yorkban meghalt Bartók Béla világhírű magyar zeneszerző és népdalgyűjtő. A pozsonyi gimnazista évek után, 1899-ben került Budapestre, a Zeneakadémiára. Itt ismerkedett meg Kodály Zoltánnal, akivel életre szóló, szoros szakmai és baráti kapcsolata alakult ki. Bartók egyszerre volt tökéletes népzene kutató, zenetanár, zongorista és zeneszerző. 1945 szeptemberében halt meg.

1898 (110 éve történt)

Brooklynbán (New York, USA) megszületett George Gershwin (eredeti nevén: Jacob Gershowitz) zeneszerző és zongoraművész, a szimfonikus jazz megteremtője (Kék rapszódia, Egy amerikai Párizsban, Porgy és Bess).

Szeptember 27.

Ma Adalbert, Vince, Károly, Albert, Adolf, Damján, Damos, Florencia, Florentin, Florentina, Kósa, Kozima, Kozma, Krisztián, Mirabella napja van.

Adalbert

Germán eredetű név. Jelentése: nemes fény, fénylő nemesség.

Mirabella

Latin eredetű név. Jelentése: csodálatos.

1980. szeptember 27. (28 éve történt)

Az idegenforgalom világnapja. Az Idegenforgalmi Világszervezet határozata alapján 1980 óta évente világszerte megtartják az idegenforgalmi világnapot.

1772 (236 éve történt)

Megszületett Kisfaludy Sándor költő (Himfy szerelmei).

1803 (205 éve történt)

Párizsban megszületett Prosper Mérimée francia regényíró, akinek Carmen című regényéből Bizet írt operát.

1540 (468 éve történt)

III. Pál pápa engedélyezte a jezsuita rend, Jézus Társasága (Societas Jesu) működését, amelyet Loyola Ignác alapított 1534. 8. 15-én Párizsban.

Szeptember 28.

Ma Vencel, Bernát, Jusztina, Salamon, Szelim, Tárkány napja van.

Vencel

Német, szláv eredetű név, a szláv Venceslav névből származik. A név a Wenzeslaus névforma német Wenzel rövidüléséből került a magyarba. Jelentése: koszorú, dicsőség.

Bernát

Germán eredetű név, a Bernhard név magyar formája. Jelentése: medve és erős.

Salamon

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: békés, szelíd.

1573 (435 éve történt)

Caravaggio-ban megszületett Caravaggio (eredeti nevén: Michelangelo Merisi) olasz festőművész (Sírbatétel).

1817 (191 éve történt)

Megszületett Tompa Mihály költő, a népi-nemzeti irányzat egyik legjelentősebb képviselője, akadémikus (Új Simeon).

1895 (113 éve történt)

Meghalt Louis Pasteur francia kémikus és mikrobiológus. A vesztettség elleni oltás feltalálása által lett világhírű.

Szeptember 29.

Ma Mihály, Gábor, Rafael, Gabriella napja van.

Mihály

Héber eredetű bibliai név, a Mikaél magyar formája. Jelentése: ki olyan, mint az Isten; Istenhez hasonló.

Rafael

Héber eredetű bibliai név. Jelentése: Isten meggyógyít.

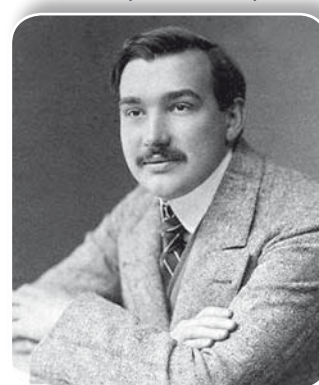
1848 (160 éve történt)

A magyar honvédsereg Pákozdnál megállította Josip Jelačić osztrák császári altábornagy, horvát bán csapatait.

1899. szeptember 29. (109 éve történt)

Megszületett Bíró László József, a golyóstoll feltalálója. Párizson keresztül Argentínába vezetett az útja, és használható, ma is ismert golyóstollára is itt kapott szabadalmat 1943-ban. A sok más találmánnyal is rendelkező Bíró Buenos Airesben hunyt el 1985-ben. Elismerését bizonyítja többek között, hogy választott hazájában az ő születésnapja, szeptember 29. az Argentin Feltalálók Napja.

1919 (89 éve történt)

Szabadkán meghalt Csáth Géza (eredeti nevén: Brenner József) író, zenekritikus, orvos (Trepov a boncolóasztalon).

Szeptember 30.

Ma Jeromos, Zsófia, Felícia, Örs, Viktor, Becse, Honória, Honóriusz napja van.

Örs

Török, magyar eredetű, régi magyar személynév. Törzsnévből keletkezett, a magyarokhoz csatlakozott három kabar törzs egyikének a nevéből. Jelentése: férfi, hős.

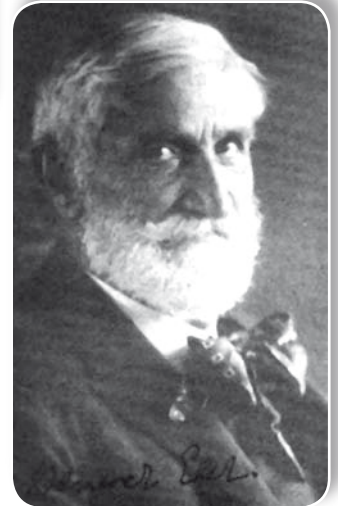
Viktor

Latin eredetű név. Jelentése: győző, győztes.

Becse

Török, magyar eredetű név, a besenyő népnévvél függ össze. Más feltevés szerint, a Bese név alakváltozata. Jelentése: kánya.

1859. szeptember 30. (149 éve történt)

Székelyföldön, Kisbaconban megszületett Benedek Elek író. 1889-ben Pósa Lajossal együtt megindította az első irodalmi értékű, hazafias szellemű gyermeklapot, Az Én Újságomat, Sebők Zsigmonddal együtt szerkesztője volt a Jó Pajtás gyermeklapnak. Versek, színdarabokat, leányregényeket, történelmi és irodalomtörténeti műveket is írt. 1921-ben hazatért a trianoni békeszerződés által Romániához csatolt Kisbaconba, ott élt haláláig, ahol a Cimbora című ifjúsági lapot szerkesztette.

Október 1.

Ma Malvin, Rómeó, Ludovika, Terézia napja van.

Malvin

Germán eredetű összetett név, a németben a Malwin férfinév, női párja a Malwine. Jelentése: a jog barátja.

Rómeó

A latin Romaeus név olasz formája. Jelentése: római vagy a Római Birodalomból származó. A késő középkorban így nevezték a Rómába vagy a Szentföldre zárandóklókat is.

Terézia

Görög eredetű név, a Teréz latinosa továbbképzése.

1975. október 1. óta (33 éve)

Zenei világnap: az Unesco Nemzetközi Tanácsának határozata alapján október 1. a zene világnapja lett.

1991. október 1. óta (17 éve)

Az idősek világnapja: az ENSZ közgyűlés határozata alapján ezt a napot az idősek világnapjaként tartják számon.

1908. október 1. (100 éve történt)

Henry Ford bemutatta első széles tömegeknek készült autóját, a T-modellt, melynek ára 825 dollár volt.

Nincs szüksége fogorvosra

Az elefánt a mackó mellett szintén a Gyerekszobák sztárja, van belőle mesefilmfigura százával, plüssállat és tapéta, tolltartó és kispárna.

Az igazi elefántnak is fő jellegzetessége az ormány. Ennek alapvető funkciója viszont a közhiedelemmel ellentétben nem az, hogy az állatkerti látogatókat viccesen le tudja fröcskölni vele. Az elefánt ormányának azon a végén, amelyiken nem az elefánt van, található egy minden irányban mozogni képes toldalék, mely úgy működik, akár az ember ujjja. Az ormány tehát valami olyasmi az elefántnak, mint nekünk a kezünk: megfog, és a szájába tesz vele dolgokat, ezenkívül alkalmas még verekedésre, és más hasonló dolgokra is. És tud olyasmit is, amire a mi kezünk alkalmatlan: felszippanntja vele a pocsolva vizét, hogy aztán a szájába töltse. Az ormányról a komoly szakirodalomból még azt is megtudhatjuk, hogy „nagy mozgékonyágát rendkívül erőteljes izomzatának köszönheti, mely mintegy negyvenezer részint gyűrűs, részint hosszanti izomból áll”.

Az elefánt ormányon kívül eső részei is tartogatnak meglepetéseket. Ami

leginkább szembetűnő, az, hogy az elefánt irgalmatlanul nagy. A legsúlyosabb eddig regisztrált „versenyző” – szegényt miután kilőtték, lemérték – tizenkét tonnát nyomott. Hogy legyen mihez viszonyítani: ez nagyjából egy átlagos városi busz tömegével egyenlő. Így aztán az elefánt elnyerte a legnagyobb szárazföldi állat, illetve járulékosan a legnagyobb szárazföldi emlős címet is. Az elefántok fogazata is izgalmas: két agyarból és zápfogakból áll. A nagy, felfelé kunkorodó

két agyar a két felső metszőfognak felel meg. Ezek a módosult metszőfogak sok egyed vesztét okozták már: egyes helyeken pont ezek megkaparintásáért vadászák a szerencsétlen állatokat. Abból a szempontból viszont szerencsések, hogy az elefántok a többi fogukat egyszerűen kiköpdösik, amikor azok elromlanak vagy elkopnak, és újat növesztenek a helyükre. Életük folyamán ez hatszor szokott megtörténni.

A ló

Az én kedvenc állatom a ló. Az emberek nagyon sokáig a húsa és a bőre miatt vadásztak a lóra. Ezt mutatják a régi barlangrajzok is. A ló 5000 évvel ezelőtt vált az ember barátjává, mégpedig Délkelet-Európában. Lassan rájöttek, hogy milyen erős állat, és a harcokban is lehet használni.

A ló fürgé állat és mindig éber. Barátságos és bátor. A fiúlovat csődörnek, a lánylovat kancának hívják. Picijük a csikó. A ló patás állat. Nagyon szép barna szeme van. Magassága alapján van póni, kis ló és nagy ló. A lovak mindig állva alszanak. Nyerítéssel és testbeszéddel értik meg egymást. A ló nagyon sokszor eszik. Fűvön és szénán kívül zabot, kukoricát, árpát és gyümölcsöt. Nagyon érzékeny állat, ezért oltásokat kell adni neki, és rendszeresen meg kell vizsgáltatni állatorvossal. A ló rokona a zebra, a számaré az öszvér.

Lóval foglalkozni csodálatos dolog. Sok munkával jár a lótarás, de én mégis alig várom, hogy megkaphassam az első lovamat.

Szabados Zsófi, Szenttamás

Nem csak trombitálnak

Gyakran előfordul, hogy az Elefántcsorda tajgai valamely eseményre annak ellenére egyformán reagálnak, hogy nem láthatják egymást, és a megfigyelő azt sem észleli, hogy hangjellel figyelmeztetnék társaikat. A kutatások megállapították, hogy az ormányosoknak a homlokán, ott, ahol az orrüreg a koponyához illeszkedik, sajátos szervük van erre a célra. Ez a kommunikáció ultrahanggal történik. Ugyanúgy hanggal tehát, mint az általunk is ismert jeladások, csak hogy az emberi fül számára érzékelhetetlen tartományban.

Mégsem lett világvége

Svájc épülő részecskegyorsítója az internet fejlődésének is új lökést adhat

A Svájci Részecskefizikai Kutatóközpontban (CERN) a minap működésbe hozott valaha létezett legnagyobb teljesítményű részecskegyorsító, a Large Hadron Collider (LHC) várhatóan képes lesz az univerzum születése idején fennállt feltételek szimulálására. Az új eszköz az anyag és az energia alapvető tudományos elméleteit döntheti meg és emellett várhatóan a hálózati alapú Grid technológia fejlesztését is jelentősen ösztönözni fogja.

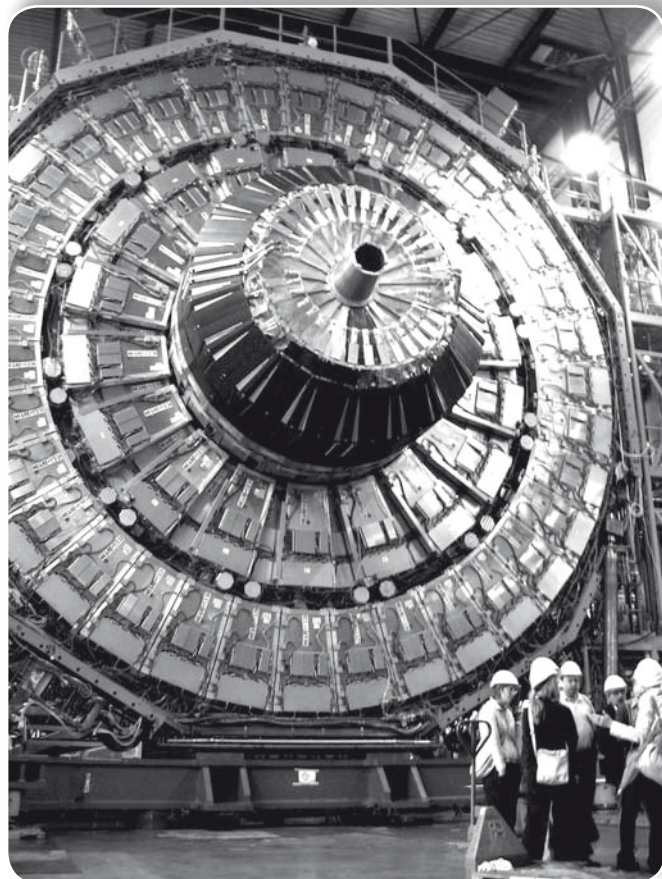
Ellentétben azzal, amit a neve sugall, az ősrobbanást nem feltétlenül egy valódi robbanásként kell elképzelni. A kutatók inkább azt jelzik az elnevezéssel, hogy a világegyetemnek volt egy kezdete: az a pillanat, amikor a világegyetem, a tér és az idő született. A tudomány nem tudja miért, vagy hogyan ment végbe a folyamat, mondja Richard Jacobsson, a CERN fizikusa, de a nagy részecskegyorsítók, mint az LHC, segíthetnek többet megtudni róla.

A gép szupravezetői kezdetben az abszolút nulla fok ($-273,15\text{ }^{\circ}\text{C}$) közelében léptek működésbe, majd a proton-proton ütközéskor létrejövő hőmérséklet egymilliárdszor melegebb lesz a nap közép-pontjánál. „Az LHC segítségével képesek leszünk megfigyelni, hogy viselkedett a világegyetem, mikor nem volt idősebb egy tízmilliárdod másodpercnél” – ismertette Jacobsson. „Arról már ma is elég világos elképzelésünk van, hogy mi történt azóta. Most azt próbáljuk megfejteni, hogy mi történt előtte.”

A CERN-ben, mely a világ legnagyobb részecskefizikai kutatólaboratóriuma, jelenleg 80 országból megközelítőleg 6500 tudós dolgozik együtt több száz programon. Az Egyesült Államok, amellett, hogy az intézmény mindenkor legnagyobb versenytársa, egyben legjelentősebb nemzetközi partnere is. Miután az amerikai kongresszus 1993-ban elvetette egy nagy teljesítményű részecske-ütköztető felépítését Texas államban, az amerikai fizikusszakma jelentős emberi és anyagi támogatást nyújtott az LHC létrehozásához. A részecskegyorsító elkészítése mögött 2,5 milliárd dolláros költségvetés áll, melyből több mint fél milliárd dollár az Egyesült Államoktól származik.

A CERN a francia-svájci határon található, nem messze Genf városától. Az LHC-t ugyanabban a 27 kilométeres csatornában építették fel, mint ahol egy korábbi, kevésbé nagy teljesítményű gyorsító állt. Amikor az LHC teljesen működésbe lép, a felgyorsult protonok majdnem fénysebességgel fognak haladni, másodpercenként körülbelül 800 ütközést produkálva. Az LHC gyűrűjére épülő négy nagy kísérleti eszköz közül az Atlas nevű körülbelül hatszor akkora lesz, mint a párizsi Notre Dame-székesegyház.

A fizikusok arra számítanak, hogy az LHC segítségével megtalálják a Higgs boson nevű, eddig csak elméletben ismert részecskét, mely választ adhat arra a kérdésre, hogy az elemi részecskének miért van tömegük és súlyuk. Az Atlas építésénél dolgozó Torsten Wengler fizikus szerint a Higgs megtalálása nagy sikert jelentene, de amennyiben ez nem következik be, az még érdekesebb fejleményt jelentene. „Ha még az LHC működése során sem találjuk

meg, akkor egy alapvető hiba van az elméletben, és ez még annál is izgalmasabb lehet, mintha megtalálnánk. Úgyhogy mindenképpen nyerő pozícióban vagyunk.”

A CERN jelenleg fejlettebb számítógépes és elektronikus eszközök kifejlesztésén dolgozik, hogy nyomon követhesse a részecskegyorsítóban létrejövő hatalmas számú részecskét. A keletkező adatok elemzése túl nagy feladat ahhoz, hogy egyetlen intézmény számítógépes rendszere megbirkózzon vele, így egy olyan technológiára van szükség, amely lehetővé teszi, hogy a kutatók világszerte hozzáférhessenek az adatokhoz.

„Mint köztudott, a világháló elgondolása itt született a CERN-nél. Most a Grid nevű új technológián dolgozunk, amit ugyan nem mi találtunk fel, de ez lesz a következő nagy lépcső az internet fejlődésében” – nyilatkozta Francois Grey, a CERN infokommunikációs osztályvezetője. „A Grid hálózatok új távlatokat fognak megnyitni a számítási és adattárolási képességek területén, ugyanúgy, ahogy ez a világháló esetében történt. Nem kell hozzá tudni, hol megy végbe az adatfeldolgozás, sem azt, hol tárolódnak az adatok – a Grid önállóan ki tudja használni a hálózat rejtett kapacitásait.” Grey úgy véli, hogy a tudósok évtizedekig fogják az LHC-ből nyert adatokat elemezni, és az új technológia lehetővé fogja tenni, hogy a hatalmas adatmennyiség elérhetővé váljon a tudósok számára a világ bármely részén.

Ahogy a múltban is, az LHC-hez szükséges információs technológia kifejlesztése során a későbbiekben is rengeteg hasznos alkalmazás születhet. Elég csak a világháló példájára gondolni, mely alapvetően megváltoztatta az információs világot. Ugyanakkor mára maguk a részecskegyorsítók is fontos eszközökké váltak az ipar, a gyógyszerfejlesztés és a kutatás számos területén.

És még valami: az LHC tevékenysége nem fogja előidézni a világvégét, az LHC nem csinál „fekete lyukat” amely aztán majd elnyeli az egész Földet! Ne féljünk a tudományos fejlődéstől, és főleg: ne higgyünk el minden hülyeséget, amit a bulvársajtó kitalál...

RÜGYFAKADÁS

A tudás házában

Isten palotájában,
A tudás házában,
Tanulunk az iskolában.

Kis értelmes lények
Tanárok munkájával művelődnek.

Homo sapiensek születnek,
Majd az életbe menetelnek.

Felállunk és felelünk,
Hát ez történik itt velünk.

Zséli István, 7. osztály
Miloje Čiplić iskola, Törökbecse

Egy napom

2008. II. 16., szombat

Ez a napom is úgy kezdődött, mint a többi szombati napom, csak az volt más, ahogyan ébredtem.

Nagy zajra ugrottam ki az ágyból. Kinyitottam a szobám aajtját. Az öcsém állt ott trombitájával a kezében. Tagja a doroszlói rézfúvós zenekarnak, s a hétfői próbájára gyakorolt. Nagyon megharagudtam rá. Kirohantam a szüleimhez, és azt mondtam, hogy hangszigetelést kérek a szobám falára, vagy vegyenek az öcsémnek egy szebb és halkabb hangú hangszert. Anya csitított, legyen türellemmel, ha majd megtanul zenélni, elviselhetőbb lesz a zaj. Belenyugodtam a válaszba. Visszamentem a szobámba felöltözni. Amikor kinyitottam az ajtót, megijedtem. Biztosan jó helyen járok? Nem lehet, hogy ez más valakinek a szobája? Te jó ég! Képtelenség, hogy ennyi házit kaptam volna pénteken! Mikor fogom én ezt megcsinálni? Oda se merem nézni az íróasztalomon fekvő nagy könyvhalomra. Inkább kimentem anyukámhoz a konyhába. Láttam, hogy tésztát gyúr, s megkérdeztem tőle, hogy segíthetek-e valamit. Azt felelte, hogy igen.

Odaálltam mellé. Pereceket sodortunk. Elég nehéz volt, mert az első kettőt le is ejtettem. Amikor az első leesett, még nem volt semmi, de a másodiknál már a földhöz vágtam mindkettőt mérgemben. Végül a percek a szemetesben kötöttek ki, anya meg én pedig jót neveltünk. Anya azt mondta, hogy ne idegeskedjek, majd belejövök. Ez így is lett, mert később már egyet sem ejtettem le.

A perecsütés végére az ebéd is kész lett. Asztalhoz ültünk. Az ebéd nagyon finom volt. Az még finomabbá tette, hogy együtt volt a család. Ritkán van ilyen nálunk, mert az öcsém és én általában többet vagyunk a suliban, mint otthon.

Ebéd után még mindig nem volt kedvem tanulni, ezért elkezdtem olvasni a Harry Potter sorozat 7., egyben utolsó részét angolul.

Egyszer csak azt vettem észre, hogy a Roxfort nevű varázslóképző iskola folyosóján sétálok Harryvel, Ronnal és Hermiónéval. Ahogy sétáltunk, találkoztunk az iskola vadóréval, Hagriddal.

– Sziasztok!

– Szervusz, Hagrid! – köszöntek a többiek.

– Emma, mi van veled? Úgy nézel rám, mintha még sosem láttál volna!

Te jó ég! Ekkor vettem észre. Angolul beszél hozzám!

– Áá... semmi! Csak a bűbájtanteszt miatt vagyok ideges – mondtam meglepődve és egy kicsit ijedten.

Uram Isten! De hát én is angolul beszélek! Ez meg, hogy lehet?

– Na jó, Hagrid, nekünk sietnünk kell, mert már így is késtünk két percet.

– Jó! Sziasztok! – köszönt el Hagrid sietve.

Azzal elindultunk a bűbájtanterem felé. Kinyílt előttünk egy magas faajtó. Mi bementünk. Magunkon éreztük a tanár hűvös és mérges pillantását. Nem szóltam semmit, elindultam egy üresen álló pad felé, hogy leüljek. Ekkor óriási zajra rezzenem össze. A szobám kanapéján találtam maga a könyvvel a kezemen. Hmm... pedig kár! Jó álom volt.

Nem nehéz kitalálni, hogy mi volt az a nagy zaj. Hát persze, hogy az öcsém. Olyan rosszul időzít! De azért őt is meg lehet érteni, mert gyakorolni kell neki. Fél őt volt. Elkezdtem tanulni a földrajzot. Észak-Amerikát tanultuk. Nagyon tetszett, mert az USA-beli államok nem voltak számomra ismeretlenek. Hatkor fejeztem be a tanulást. Nem volt nehéz, mert érdekelt, amiről tanultam.

Szítás Emma, 7. osztály
Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Naplóm

2008. március 31., hétfő

A hétfő a kedvenc napom. Ekkor vannak a legtúrhetőbb óráink. Vagyis... Na mindegy! Valamiért jobb a többi napnál. A hétfőgén megtanultunk már mindent, nyugodtak lehetünk. Illetve, aki megtanult mindent, az nyugodt lehet. De én nem tartozom ezek közé! Úgy volt, hogy műszaki órán felelünk, de fordult a kocka. Győzelem! Most már én is megnyugodhatok.

2008. április 1., kedd

Ma kaptuk ki a fizikaellenőrzőt. Kettes! Az év osztályzata. Ilyen is ritkán történik. Fizikából kettes! Még ha kémiából kaptam volna, az még jól van. A kémia egyes részei nekem olyan magasak, mint békának a zongora. De a fizika!!! Ezt a tantárgyat éjjel-nappal tanultam! Na jó, éjjel nem. Meg... meg nappal sem. De a kettesnél azért kicsit jobbra számítottam.

2008. április 2., szerda

Rajzórán ülök, és dumálok a barátnőimmal. Igazából rajzolnunk kéne, ezért kaptunk is egy-egy mínuszt az aktivitásra. De hát kinek van kedve a hetedik órán bármit is csinálni? Ilyenkor már mindenki legszívesebben menne haza. Nem szeretem a hetedik órát. Sohase szerettem.

2008. április 6., vasárnap

Egész nap nem voltam otthon. Este, mikor hazaértem, elhatároztam, hogy tanulom a fizikát. Elő is vettem a könyvet, de hirtelen elment az áram. Király! Életemben egyszer tanulni akarok, és akkor se tudok. Némán bámultam a sötétbe, szememből a düh szikrázott, de ezt nem látta senki, mert egyedül voltam otthon, ezenkívül töksötét volt.

2008. április 7., hétfő

Ma se tanultam semmit. Nem értem, miért nem tanulok. Pedig szeretnék, de nem megy. Valahogy nem érdekel az egész. Ez van. De egyszer bezárom magam a szobámba, kidobom a kulcsot az ablakon, és addig nem mászom ki értem, amíg meg nem tanulok mindent!!!

2008. április 8., kedd

Este tíz óra van. Lázasan írok egy fogalmazást. Holnapra kell beadni. Erre vajon hányast kapok?!

Horvát Anita, 7. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse

Iskolai élmények

Amíg az ember iskolába jár, sok érdekes dolog történik vele. A következő eset tavaly történt, amikor még első voltam.

Elsős koromban mindig reggel jártam iskolába. Sokszor nagyon nehéz volt korán kelni. Egyik ilyen kora reggelen, amikor még alig láttam a nagy álomságtól, apukám nagyon sürgetett, hogy induljunk már, mert el fogok késni. Igaza is lett.

Elkéstem, de nem ez volt a legnagyobb baj, hanem az, hogy az iskolatáskámat otthon felejtettük a nagy kapkodásban. Apukám mérges volt, haragudott rám, de nem tehetett mást, haza kellett mennie a táskámért.

Én nagyon kellemetlenül éreztem magam a feledékenységem miatt. A tanító néni pedig jót nevetett az eseten.

Sörös Andor, 2. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Cserépedények.
Dzsunya
Andrej zenta-
gunarasi
tanuló rajza

A ceruza

Hát igen... a ceruza. A ceruza sok mindenre jó... vagy mégsem? Végül is, csak írni lehet vele... Igen! Egy ceruzának épp ez a feladata: hogy írjon.

Írjon vagy rajzoljon... korhatártól függ. Bizonyára még senki sem gondolkodott el a ceruza múltjáról. De mit is lehet azon gondolkodni? Egy ceruzának nem igazán izgalmas az élete. Rádadásul nem is érző lény, és ez a szerencséje, máskülönbben belehalna az unalomba. Vagy mégsem? Egy ceruza egyszerűen csak egy ceruza, vagy ahogy néha nevezzük: cerka. Mindig jó, ha kéznél van, de ha nincs... akkor egy bolt vagy egy könyvkereskedés közreműködésével megoldhatjuk ezt a problémát. Igen ám, csak hogy egy ceruzának eltompul, rosszabb esetben kitörik a hegye. És akkor lép színre a hegyező. Ha már csak egy vékony fadarabként hever előttünk, és még annyit sem tesz, mint általában, akkor egyszerűen csak meghegyezzük. Irtó bosszantó tud lenni, ha újra kitörik a hegye. Újra és újra. De ez csak akkor történik meg, ha az ember szörnyen szerencsétlen. És ott van még egy radír is. A feladata egyértelmű: kitörli, eltávolítja a ceruza által ejtett hibákat. A hegyező, a radír és a ceruza: az elválaszthatatlan hármas. Jól hangzik. Végül is, mi lenne a hegyező feladata, ha nem lenne ceruza? Mit hegyezne meg? És a radír? Mit törölne akkor? Nem kell különösebb megterhelő agymunka, hogy rájövünk a válaszra. És megint csak oda jutottunk, hogy ez a grafitból és fából készült írószer van a középpontban. Igen ám, csak hogy változnak az idők, és hogy ez a hétköznapi kis tárgy se maradjon le az újabb, modern kütyük mögött, kitalálták a patentceruzát is. Jóformán semmi sem egyforma rajtuk, talán csak annyi, hogy mindkettő írószer. A patentceruza esetében a hegyező szerepét a patenthegy tölti be.

De most már nem bonyolódik bele még jobban a dolgokba. Befejezésül csak annyit: ha nem lenne ceruza, ez a fogalmazás sem készült volna el.

**Barna Izabella, 7. osztály
Samu Mihály iskola, Óbecse**

Felső lettem

Megkezdődött az új tanév. Az idén szeptember 1-jére esett ez a nap.

Vegyes érzelmekkel vártam ezt. Egyik gondolatom az volt, hogy végre felsős leszek. A másik pedig már kevésbé volt ilyen vidám. Egy kicsit féltem, hogy milyenek lesznek a tanárok és ki lesz az osztályfőnököm. Furcsa volt megszokni, hogy minden óra más-más tanteremben van megtartva, és nem a tanár jön el hozzánk, hanem nekünk kell vándorolni. Új tantárgyakat is kaptunk. Ilyenek a biológia, földrajz, történelem, német és a műszaki ismeretek. Minden tantárgyat más tanár tanít. Általában szigorúak. Sajnos nem mindenki olyan kedves, mint a tanító nénim volt alsós koromban. Egyelőre bírom a tempót.

Remélem, hogy továbbra is így marad, és osztályzataimon is ez fog tükröződni.

**Halász Hunor, 5. osztály
Csáki Lajos iskola, Topolya**

**Őszi fa.
Baka Melinda
szabadkai
tanuló rajza**

RÜGYFAKADÁS

Egy kréta élete

Amikor elkészültem, a hozzám hasonló szép, nagy, hófehér krétákkal együtt egy kényelmes dobozba helyeztek.

Az élettörténetem úgy kezdődött, hogy egy kis üzletbe kerültem, ahol magas polcra tettek. Ott töltöttem egy pár napot, s aztán egyszer csak egy magas fiatal ember elvitt magával. Mint az később kiderült, ő tanár, és így kerültem egy iskola falai közé. A következő napjaimat a tanár asztalán töltöttem. Nagyon élveztem, hogy mindennap sok gyerek nyüzsög körülöttem. Akkortájt úgy gondoltam, fényes jövő előtt állok... De tévedtem. Egy hétfő reggelen a kis lurkók berontottak a terembe, ledobálták a táskáikat, és egyenesen felém rohantak. Mindegyik társam velem együtt a gyerekek fogságába esett. A táblához siettek velünk. Én egy igazi rosszcsont kezébe kerültem, aki annyira odaszorított a táblához, hogy a következő pillanatban már ketté is törtem. Nagyon mérges volt és ordibált rám: „Micsoda selejtkréta, el vele!”. Majd odahajított a vizes szivacsra, és mérgeződé kiment. Úgy éreztem, egy világ dőlt össze bennem. Ekkor felvettem egy kis fickó, hogy a táblára írja a nevét. Ez örömmel töltött el, de mikor észrevettem, hogy teljesen átátam, és szinte használhatatlanná lettem, kihajított az ablakon. Az árokban landoltam. Ott hevertem magányosan a levelek és a szemét között, és szomorúan néztem a tanterem ablakát, amelyen keresztül a gyerekek vidám kacaja hallatszott.

Aznap délután hatalmas vihar kerekedett. Teljesen elmosta még az emlékeimet is, s evvel véget is ért krétatörténetem.

**Kazinci Roland, 7. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta**

Álhír A szövetség

A szüleim szerint túl élénk a fantáziám.

A minap sajnálatos áruházi miatt napvilágra került, hogy Kis Csepegi Krisztián, Szikora Gábor és Arnold, a 8. c osztály tiszteletbeli tagjai titkos szövetséget kötöttek. A besúgójuk nem vállalta a nevét. A cél egy lézerágyú elkészítése volt, amelyet – nem megerősített források szerint – agyolvasztónak akartak használni. A tettéseket a Jó Tanulók Országos Szövetsége fűlelte le, amint egy elhagyatott pincében gonosz tervüket akarták megvalósítani. A jómadarak a legsúlyosabb büntetésre számíthatnak: 10 év kényszertanulásra.

**Szedlár Ágnes, 8. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér**

A fuvolám

Az én fuvolám még új. Két éve van nálam. Kívülről ezüstszínű, és tele van billentyűkkel.

Egy szép nyári reggel elindultam vele az egyik falusi ünnepélyre. Álmos voltam, de szerintem ő is, mert nem szólt hangosan. Addig muzsikáltam rajta, míg gyönyörű hangon nem szólt. Kiálltunk a barátainkkal az utcára, és zenéltünk az embereknek. Elmeneteltünk a futballpályára. Letettem a hideg köre, és boldogan mentem reggelizni. Azután egész nap csak zenéltem vele. Szeptemberben zeneiskolába kellett mennem. Sajnos, úgy esett az eső, mintha dézsából öntötték volna. Először csak cseperészett, de később már zuhogott. Ezt mondta anyukám:

– Várjál még egy öt percet, majd csak eláll addigra!
– Biztos igazad van – mondtam.

De csak nem állt el. Muszáj volt gyalog az autóbusszállomásra battyognom. A tornacipőm teljesen elázott, és a táskám is kapott egy kis zuhanyt. Az állomáson Szimi apukája várt engem, hogy elvigyen a suliba. A zeneiskolában jó meleg volt. A fuvolám, sajnos, a vizes zuhany után teljesen elázott. Ahogy fújtam, csak sípolt, és mást nem bírt csinálni. Még éppen idejében érkezett meg a tanár-nőnk. Ideadta az ő hangszerét. A skálavízsga végeztére a fuvolám meggyógyult, és nagyon boldog voltam.

Azért szeretem a fuvolámat, mert szép, és imádom játszani rajta. Ha ő nem lenne, akkor meghalnék szomorúságomban.

**Asztalos Petra, 6. osztály
Kis Ferenc iskola, Szilágyi**

Az ellenőrző

Arról fogok mesélni, amikor egyes és ötös lettem.

Ötöst akkor adtak, amikor Ági tanult, egyest pedig akkor, mikor nem. Másodikban puffant egy rossz jegy a matekfűzetbe, zárójeles feladatokra. Nagyon elszomorodtunk. Rosszul éreztem magam, mert csak két példám sikerült. A kislány otthon is gyakorolt, de nem ment neki. Én pedig csak búslakodtam s gondoltam: Talán kijavítja... Még többet ismételt, gyakorolt, és a végén ötössel büszkélkedtem.

Szeretnék hibátlan ellenőrzővé válni, de ha hibás leszek, az sem a világ vége...

**Samu Ágnes, 4. osztály
Miroslav Antić iskola, Palics**

RÜGYFAKADÁS

Na ne! Már megint?

A cím hallatán a magyar nyelv jut az eszembe.

Hogy miért? Azért, mert nincs olyan hét, hogy magyarból ne kéne fogalmazást írni, vagy egy pályázatra munkákat készíteni. Minden áldott héten kapunk egy címet, amiről legalább egy oldalas fogalmazást kell írni. Ezúttal is így volt. Ezért írom ezt a fogalmazást. Remélem, hogyha a tanárnő meghallja, nem fog megharagudni. De minden új címnél elhangzik: Na ne! Már megint? Mert bizony kezd néha unalmas lenni. De hiába, aki ötöst akar, annak le kell írni. Most is csak két pályázati munkát kell elkészíteni. Szerencse, hogy nem egy időben.

Bevallom, hogy most kivételesen van kedvem részt venni az egyik pályázaton. Nagyon ritkán kapunk olyan címet, ami közel áll a szívemhez. Igaz, ezt nem a tanáró határozza meg. De ha mégis érdekes címet kapunk, hát akkor arról oldalakat tudnék írni. Ellenben a nem szimpatikus címeknél? Alig érek a végére. Megjegyzem, ez elég gyakran előfordul. Persze mindenre van magyarázat, így erre is. A tanárnő az újságok részére válogat a fogalmazások közül. De könyörgöm, akkor is minden héten fogalmazni? Néha már magamtól is írok különböző témákról. Hát nem rémes? De az is igaz, hogy örülök, mivel egy vagy két fogalmazásom már az újságban is megjelent, amit a tanárnőnek köszönhetek.

Biztos, hogy a következő fogalmazásnál is elhangzik ez a pár szó: Na ne! Már megint?

**Hernyák Tünde, 7. osztály
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Ötödikes letterem

A negyedik osztály végén könnyes szemmel búcsúztunk a tanító nénitől.

A nyári szünidő nagyon gyorsan elszállt. Szeptembertől ötödikes letterem. Az ötödik osztály sok érdekességet és újdonságokat tartogat számomra. Új tantárgyakkal bővült az órarendem. Ismeretlen számomra a kabinetrendszer, ami annyit jelent, hogy minden órán másik terembe kell mennünk. Megszűnt a természet- és társadalomismeret, helyette lett biológia, történelem és földrajz. Ezek a tantárgyak elég nehéznek tűnnek. Az idegen nyelvek közé még a német nyelv is hozzájött. Van mit tanulnom! A könnyebb tantárgyak közé sorolom: a zenét, a rajzot és a testnevelést. Még szerencse, hogy ezek léteznek, így van néhány könnyebb óránk is! Ami még újdonság számomra ötödikben, a sok ismeretlen tanár és tanárnő. Mindegyik más-más módon ad elő és kérdez. Majd megszokom őket néhány hét vagy hónap alatt. Az elkövetkező négy évben ezek a tanárok fognak tanítani. Csak rajtam múlik, hogy miként veszem az akadályokat, és hogyan fogom a széket melegen. Segítségemre lesz ebben az osztályfőnököm és a szüleim is.

Remélem, hogy elégedettek lesznek az ötödikes eredményemmel a szüleim. Ezért ígérem, hogy jól és sokat fogok tanulni, ugyanis szeretném megtartani az eddigi eredményemet.

**Radulov Renáta, 5. osztály
Thurzó Lajos iskola, Zenta**

Nagyszünet

Még egy perc van a csöngetésig. Nelli és én számláljuk vissza a másodperceket. Végre csöngetnek. A fél osztály pakolni kezd, mire a matektanárnő ránk szól:

– Hányszor mondjam, hogy a csöngetés a tanároknak szól, és nem a diákoknak! Még be kell fejeznünk ezt a feladatot, és földadom a házit.

Persze a házi akkor nem a házfűzetben van, hanem le kell írni legalább két példát.

Amikor végre kikerülünk a tanteremből, a magyarterem felé vesszük az irányt. Az ajtó mellé dobáljuk a táskáinkat, és sietünk ki, hogy legyen időnk még uzsonnát venni. Kisebb csapatokra oszlunk. Mivel egyszer kitaláltam, hogy Dávid (Nelli szimpátiája) mit vesz uzsonnára, Nelli és én együtt megyünk uzsonnát venni. Közben megvárjuk, hogy Dávid kijöjjön egy boltból. Sajnos, ez az egy alkalom, amikor kitaláltam, mit fog venni, ez volt egyben az utolsó is.

– Gyere, vegyünk előbb szörpöt, és aztán meg én megyek veled panzerottit venni – ajánlja Nelli.

– Jó. Tudod, hol van Teodóra? – kérdezem én.

– Nem.

A végén mindig összetalálkozunk vele, és együtt megyünk vissza a suliba. Amikor visszaértünk, a többiek már bent voltak a tanteremben, mert az osztályfőnök odaadta Krisztinek a kulcsot. A bolondozás már nagyban folyik. Szabina Norbival verekszik, Viktor Nellit zavarja az egész tantermen keresztül, csak azért, mert meg akarja csiklandozni, a többiek meg nevetnek rajtuk. Amikor Norbi abbahagyja a piszkálódást, minduntalan kinézeget.

– Norbi, az osztályfőnöktől kapsz majd, ha megint kint lát! – szólok Norbira, de ő rá se hederít.

A végén mégis szidást kap, amikor az osztályfőnök bejön, de őt az úgy lát-szik nem zavarja.

– No gyerekek, mit tanultunk a múlt órán?... – kérdezi a tanárnő.

És elkezdődik a magyaróra.

**Nánási Andrea, 6. osztály
Petőfi Sándor iskola, Újvidék**

Kedves Pajtások!

Nagy örömmre befutottak az első íráskok: az **oromi hetedikesek** érzelmelt ébresztő élményei a tanévkezdésről. Ezt a következőknek köszönöm: **Bata Glória, Berec Krisztina, Lékó Regina, Pósa Vivien, Sándor Ákos, Szabó Norbert, Stojkov Katica, Tukacs Ákos, Vörös Nóra és Zsoldos Dóra.** A jövő héten válogatok a fogalmazásaik közül. **Ozsvár Alekszandra** nyári beszámolóját a Mizujs rovatnak továbbítottam. Tanévkezdés ihlette a negyedikes **Krakovszki Henriettát** (Szabadka, Kizúr István iskola) is, versét már a mai Rügyfakadásban közé teszem, ugyanis egy nappal az oromi küldemény előtt találtam a postaládámban.

Mivel már jócskán benne vagyunk a szeptemberben, ma itt szinte minden a tanulásról szól. Ki hitte volna, hogy a ceruza is lehet érdekes fogalmazás hőse, s még jobb, hogy **Barna Izabella** az írás csattanójával teszi feledhetetlenné. **Samu Ágnes** az ellenőrzőt, **Kazinci Roland** a krétát kelti életre, **Nánási Andrea** viszont nagyon is valós képet fest a nagyszünetről. **Hernyák Tünde** fogalmazásából megtudjuk, miért érkezik olyan jó írás Csantavérről. Na és a tanulás! **Szítás Emmában** a Roxfort nevű varázslóképző ébresztette fel a tanulási kedvet, de ha ez sem segít, **Horvát Anita** receptjéhez folyamodhattok. Ő úgy kényszerítette magát tanulásra, hogy bezárkózott a szobájába, s az ablakon kidobta a kulcsot. Hát választhattok. Csak arra vigyázzatok, nehogy otthon felejtsetek az iskolatáskát, mint **Sörös Arnold!**
Jó tanulást!

Tomán Mária

Újra az iskolapadban

Elkezdődött az iskola,
mindenki az iskolapadban.

Hol könyv, hol ceruza,
hol fűzet, hol hegyező,
hol mindenkinek mindene szanaszét.

Ahhoz képest, hogy mekkora az iskolatáska,
sok tanszer befér.

Most kezdődik a tanulás,
véget ért a nyaralás.

Beköszöntött az ősz,
eljött a szél, az eső,

így hát véget ért a nyár
mindenkinek jó tanulást.

**Krakovszki Henriett, 4. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka**

János vitéz
a griff-
madáron
utazik.
Kormos
Róber-
török-
becsei
tanuló rajza

MENŐ FEJEK

Marion Cotillard

Az idén egy európai színésznő nyerte az Oscar-díjat: a csoda tehát megtörtént – Most Marion a legfényesebb csillag Párizs egén...

– Eddig többet hallottunk Audrey Tautou-ról, az *Amelie* sztárjáról, mint rólad.

– Pedig hát itt voltam, nem vagyok kezdő a filmszakmában, eddig nem kevesebb, mint 16 mozifilmben szerepeltem. Az utca azt mondja rólam, hogy semmitől sem riadok vissza, gátlástalan vagyok, pénzért és dicsőségért mindenre hajlandó vagyok. Tudod, ha egy szerep megköveteli tőlem, hogy ezt vagy azt tegyem a kamerák előtt, én nem sokat gondolkodom. Színésznő vagyok, aki a piacra viszi a bőrét...

– **Mutatkozz be nekünk!**

– Marion Cotillard az eredeti nevem. 1975. szeptember 30-án születtem Párizsban, egy nem túlságosan gazdag családban. Mérges a csillagjegyem. Magasságom 169 centiméter, szemem színe barna, hajszínem éjfekete. Guillaume Canet-nak hívják azt a fiatal embert, akit szeretek...

– **A múltban nem sokat hallottunk rólad.**

– Valóban sokáig nem sokat hallhattál rólam, de a Luc Besson produceri munkáját dicsérő, világszerte sikert aratott *Taxi*-sorozattal gyorsan népszerű lettem, és rákerültem a magazinok címlapjára. Egyébként a szüleim színészek. Orléans-ban végeztem el a konzervatóriumot évfolyamelsőként, majd a televízió kezdett foglalkoztatni. 1996-ban Arnaud Desplachin *Összeveszésem története* című mozifilmjének a bemutatója után többen azt mondták, hogy még sokra vihetem. Ebben a filmben egy ördögi szépségű mademoiselle szerepében csavarom el a leendő lelkész fejét... és aztán – évek múltán – a *Taxi*-sorozat. Az autóversenyzői álmokat dédelgető taxis (Sami Naceri) barátnőjét alakítom a három epizódban. Tim Burton *Nagy hal* című munkájában is tagja lehettem a stábnak, olyan nagy nevek mellett, mint Ewan McGregor, Albert Finney, Jessica Lange, Helena Bonham Carter vagy Danny DeVito. Láthattál Russell Crowe oldalán Ridley Scott csodaszép filmjében, a *Bor, mámor, Provence* címűben...

– **Az Oscar-díjat a *La vie en rose* eredményezte.**

– Ez a film méltó lenyomat a sanzon nagyasszonyáról. Edith Piaféként – gondolom – a csúcsra futottam, felülmúltam önmagamot. A

tehetségem nem hagyott cserben, hála az Úristennek. Megpróbáltam minden porcikámat átlényegíteni, magamon viseltem az énekesnő minden csúnyaságát – a maszkmester segítségével –, emberi gyarlóságát, de ellenállhatatlan varázsát is. Tudtam hisztérikus lenni, akár egy megvadult vipera, tudtam közönséges lenni, utálatos, önző, lobbanékony és szerelmes nő, aki átszakít minden gátat. Végül hajlott háttal cammogok a mikrofonhoz... Igen, a szerep elbűvölt... Most el sem tudom mondani, hogy mit jelent számomra az aranyozott szobrocska. Bár sokan mondták, hogy esélyes vagyok a díjra, csak akkor hittem el, hogy végigmehetek a vörös szőnyegen, amikor meghallottam a nevemet. Jaj, még az elnökünk, Nicolas Sarkozy is gratulált az elismeréshez. De a valóságban én semmiben sem hasonlítok Edith Piafra... Az is nagy-nagy boldogság, hogy én vagyok a harmadik francia színésznő, aki ebben a megtisztelő elismerésben részesült. Előtte Claudette Colbert és Simone Signoret nyert aranyozott Oscart.

– **Most nem lesz megállás, ugye?**

– Az asztalomon szöveggönyvek hevernek. Sok-sok ajánlatot kaptam a legnevesebb rendezőktől. Most kézről kézre akarnak majd adni. Szerepelek majd a *Public Enemies*-ben Johnny Depp és Christian Bale mellett, valamint a *Nine* című musicalben Javier Bardem, Penélope Cruz és Sophia Loren társaságában. Szeretnék együtt dolgozni Daniel Day-Lewis-szel, Meryl Streep-pel és Angelina Jolie-val. Azt is szeretném, ha minden gyermeki álmom megvalósulna...

B. Z.

A közönséget nem lehet úgy kezelni, mintha nem vágnának az igényes kultúrára

Az ember azt gondolná, hogy öt perc nagyon rövid idő, de nem. Szarka Gyulának, a Ghymes zenekarvezetőjének elég volt ennyi, hogy felvázolja, mire képes a zene és a szöveg, és elárulta, hogy a békén kívül, mi kell az embereknek.

– Eddig 28 országban turnézott a Ghymes. Van-e még olyan pont a Földön, ahol szeretnének zenélni?

– Ezt még nem is számoltam így össze. Biztosan vannak még helyek, ahova szívesen elmennénk, de sohasem az ország számít igazán, hanem hogy milyen visszajelzéseket kapunk. Az a fontos, hogy ahova megyünk, ott jól érezzük magunkat, legyen az bárhol, bármelyik kontinensen.

– Hol volt nagyon különleges, és hol volt nagyon pozitív?

– Például Japánban nagyon érdekes volt magyar népzenet játszani, nagyon befogadó és vajt fülű a közönség. Amerika, Spanyolország, Franciaország, Olaszország mind-mind zeneileg kultúralt néppel rendelkeznek, ezért ezeken a helyeken különösen jó fellépni.

– A zenekar ars poeticája, hogy megpróbálják összehozni az embereket. Hogy néz ez ki a gyakorlatban, kinéz-e egyáltalán valahogy?

– Lehet, ez csak egy levegőbe eresztett szlogen, poén vagy ideológia, hogy mi szeretnék összehozni az embereket, de szerintem ezzel sok zenész van így. Az a muzsika, amit mi mutatunk a színpadról, a gyakorlatban is egyesíti a publikumot. Vegyük a szűk Magyarországot. Mostanában nagy divat két felé (jobb és bal) húzni, és sokan ezt teljesen véresen gondolják. Koncertek után azonban mindkét oldalról egyaránt rengeteg pozitív visszajelzést kapunk. Itt a zenénkben megtalálják önmagukat és a közös élményt.

Ugyanezt megfigyelhetjük otthon, Szlovákiában is, ahol a honi kormány manapság nem a békés politikára utaló hangokat üt meg. Ettől függetlenül fontos, hogy mi, a köznép, akik ennek szenvedői, hallgatói vagyunk, képesek legyünk figyelmen kívül hagyni a hatalmi harcokat, az észre, a gondolatra és a szívünkre figyeljünk, és menjünk a koncertre, nemzetiségünktől függetlenül.

– Egy német rádióban hangzott el a következő: „A Ghymes-zene és az együttes színpadi fellépése egyaránt annyira univerzális, hogy hatása alatt a szöveg megértése másodlagos.” Ön egyetért ezzel a kijelentéssel?

– Szerintem ez nem így van. Nagy öröm és jóleső érzés, hogy ha nem magyar nyelvterületen játszunk, örülnek és élvezik a zenénket. De nyilván ezzel mindenki így van, hogyha eljön ide Sting vagy bárki más énekelni, akkor nem az a fontos, hogy milyen nyelven teszi, hanem milyen a kisugárzása. Ez még inkább igaz az opera világában.

Viszont nekünk nagyon fontos a szöveg, a versek. Tamás, az öcsém írja őket, számunkra ezek legalább olyan fontosak, mint a dallamok, hiszen a kettő így igazán erős és képes jól együttműködni. Főleg ott igaz, ahol magyarok élnek, nekünk pedig nagyon fontos, mivel mi is magyarok vagyunk, hogy amit mondani akarunk, azt értésük az egybegyűltek.

– Mit gondol, ezek a szövegek, versek könnyen érthetőek a hallgatóság számára?

– Szerintem igen, mert sokszor együtt éneklük velünk. A közönség értelmes, nem lehet őket úgy kezelni, mintha nem vágnának az igényes kultúrára, mert igenis szükségük van rá. Kell nekik, hogy olyan mondatok hangozzanak el a zenékben, amelyek holnap is, és egy év múlva is jelentéssel bírnak.

Elhunyt Rick Wright, a Pink Floyd alapítója

Hatvanöt éves korában hétfőn angliai otthonában meghalt Rick Wright, a Pink Floyd együttes alapítója, billentyűse. A muzsikusrák betegségben szenvedett.

Az autodidakta zenész 1965-ben műszaki főiskolásként hozta létre első együttesét Roger Waters basszusgitárossal és Nick Mason dobossal, majd a hozzájuk csatlakozó Syd Barrett gitárossal alkották a Pink Floyd első formációját. Rick billentyűinek fontos szerepe volt a zenekar korai korszakában a lebegő, pszichodelikus hanghatások megteremtésében, különösen olyan nagyobb lélegzetű darabokban, mint az A Saucerful of Secrets, az Atom Heart Mother és az Echoes, amelyek azután születtek, hogy Barrettet Dave Gilmour váltotta fel, de szerzőként és vokalistaként is oroszlánrészt vállalt a Floydban. Az 1969-es Ummagumma című albumon önállóan is bemutatkozott, Sisyphus című darabja a kortárs kamarazene egyik gyöngyszeme. Az 1975-ös Wish You Were Here album után azonban Waters háttérbe szorította az ő alkotómunkáját, amely végül kenyértöréshez vezetett: az 1979-es The Wall után Wright kiszállt a csapatból, és csak 1987-ben tért vissza, amikor Gilmour és Mason Waters távozása után újraindították a Pink Floydot.

A billentyűs, aki a nyilvánosságot kerülő Floyd-tagok közül is a leginkább visszahúzó volt, az együttes 1995-ös feloszlása után ritkán szerepelt.

A 2000-es években kétszer is koncertezett együtt Gilmourral, 2005-ben pedig ő is ott volt a Pink Floyd fellépésén a londoni Hyde Parkban a Live 8 koncerten, később azonban úgy nyilatkozott, hogy nem akar tartós „újraegyesülést”. Betegségét titokban tartotta, korábbi szürkehályogműtétére is csak úgy derült fény, hogy nem vett részt a Floydnak a Rock and Roll Hírességcsarnokba való beiktatásán. Korábban két szólóalbuma jelent meg, élete utolsó heteiben fejezte be a harmadikat, amely hangszeres felvételekből áll.

A szökés

A hogy azt már korábban is pletykálták, tényleg visszatér Sarah dokinő A szökés negyedik évadában.

Michael szerelméről eddig úgy gondoltuk, hogy a „cég” emberei brutálisan meggyilkolták – de tévedtünk. Most aztán tűkön ülve várhatjuk, milyen trükkkel hozták vissza az élők sorába a forgatókönyvírók. Az első új epizód bemutatója szeptember 1-jén lesz a tengerentúlon.

HipHop / R'n'B Top toplista

FankaDeli

1. FankaDeli – Magyar földre
2. Jolie & Vincabi feat. MC Ducky – Napsugár
3. Dopeman – A\$triciTánc

James Blunt

A 21. század legkelendőbb nagylemezei Nagy-Britanniában – TOP 20

Helyezés	Előadó	Albumcím	Kiadás éve	Eladott példányszám
1.	James Blunt	Back To Bedlam	2004	3 120 833
2.	Dido	No Angel	1999	3 023 288
3.	David Gray	White Ladder	1998	2 888 025
4.	Dido	Life For Rent	2003	2 823 569
5.	The Beatles	1	2000	2 775 654
6.	Scissor Sisters	Scissor Sisters	2004	2 686 705
7.	Coldplay	A Rush Of Blood To The Head	2002	2 638 927
8.	Keane	Hopes And Fears	2004	2 627 253
9.	Coldplay	X&Y	2005	2 473 433
10.	Amy Winehouse	Back To Black	2006	2 467 575
11.	Norah Jones	Come Away With Me	2002	2 432 712
12.	Coldplay	Parachutes	2000	2 385 676
13.	Take That	Beautiful World	2006	2 372 280
14.	Eminem	The Marshall Mathers LP	2000	2 245 624
15.	Robbie Williams	Swing When You're Winning	2001	2 235 240
16.	Robbie Williams	Sing When You're Winning	2000	2 187 283
17.	Snow Patrol	Eyes Open	2006	2 098 620
18.	Robbie Williams	Greatest Hits	2004	2 095 703
19.	Robbie Williams	Escapology	2002	2 047 299
20.	Red Hot Chili Peppers	By The Way	2002	1 945 495

Bravo top 10

ments meg szerelem

1. 7 Things – Miley Cyrus
2. No Air – Jordyn Sparks ft. Chris Brown
3. Disturbia – Rihanna
4. Olyan, amilyen – Mark
5. When I Grow Up – The Pussycat Dolls
6. Állj meg! – SP
7. Burnin' Up – Jonas Brothers
8. We made It – Busta Rymes & Linkin Park
9. In The Ayer – Flo Rida ft. Will.I.Am
10. I Kissed a Girl – Katy Perry

Gion Nándor

Ez a nap a miénk

(Részlet)

A csángók egy szép őszi vasárnapon indultak el Szőregről, talán ez volt az utolsó őszi nap abban az esztendőben, de amint az emberek később mesélték, ettől még szomorúbb, sírni valóan szomorú lett a csángók menekülése. A nemzetközi úton mentek észak felé, nyikorgó szekereken zsúfolódtak össze, asszonyaik sírtak, a gyerekek értetlenül tekingettek a világra a kocsiderékből, a férfiak szemükre húzták a kalapjaikat. Én nem láttam őket, mert nem akartam látni a szomorú vonulást, az utolsó szép őszi délutánon a házunk előtt üldögéltem a szomszédokkal, Bata Jánossal, Katona Andrással, Hám Lajossal és Szekszer Johák bácsival, rövid időre a kocsmából odajött hozzánk Szenci Bálint is, ő rövid ideig azt bizonygatta, hogy a németek még megnyerhetik ezt a háborút, nekünk is, de alig figyeltünk rá, mert mi már akkor egészen másról beszélgettünk, tudtuk, hogy ínséges és veszedelmes napokat kell túlélnünk. Szekszer Johák bácsit hallgattuk, aki azt magyarázta, hogy a túléléshez elsősorban só kell. Minél több sót kell tárolni, mondogatta, persze lisztet és zsírt is, de legfontosabb a só, veszett idők jönnek, és a veszett kutyák falkájában csak sóval lehet megmaradni, akkor a kutyák talán nem marják le rólunk a húst. Nagyon baljóslatú beszéd volt ez, Bata János néha közbeszólt, azt hajtogatta, hogy ezután jön az igazi jó világ, hiszen az oroszok és a szerb partizánok a kommunizmust hozzák, vagyis mindenki egyenlő lesz és majd boldogan él, de őrá is annyira figyeltünk, mint Szenci Bálintra, mert bizonyosak voltunk benne, hogy Szekszer Johák bácsi mormolja az igazságot. Két fiatal legény is megállt mellettünk, Beney Antal és Winkler Árpád. Az efféle suhancokat általában elkergettük közülünk, nem szerettük, ha belehallgatnak és beleszólnak a beszédünkbe, de most megtűrtük őket, Beney Antal halk szavú, illedelmes fiú volt, mindig előre köszönt az idősebbeknek, Winkler Árpád elmagyarosodott és elvadult sváb családból származott, és túl gyakran kujtorgott a Bicskásokkal a begluki kocsmákban, most azonban ő is illedelmesen hallgatott. Mi meg akkor már azt találgattuk, hogy vajon merre járhatnak a szegény szőregi csángók.

Nem kellett sokáig találgatni. A Szenci-kocsmá mögül befordult az utcába egy púposra megrakott szekér. Dunyhákkal, pokrócokkal és vánkosokkal volt megrakva, az ágyneműkön gyerekek gubbasztottak és Dániel Sarolta. A szekereket egy sovány ló húzta, a bakon Dániel Ferenc ült. A házunk előtt megállította a sovány lovat. Mi székeken, sámlikon ültünk a ház előtt, napsütéses vasárnap délutánokon mindenki hozott magának ülőalkalmatosságot az ablakaink alá, és még a legzajosabb időkben is kényelmesen és majdnem álmosan beszélgettünk át dolgainkat, a vasárnap ebéd a napsütést élveztük elsősorban, ezért jöttünk össze. Dániel Ferenc beleállt a fényességbe. A nap a feje fölött a szemünkbe sütött, az arcát alig láttuk, csak a kajla zsiros kalapját, és ő a kalap alól fakó hangon azt mondta:

– Eddig két disznóig jutottam. Két disznót kezdtem hizlalni az idei télre. Leszúrtam mind a kettőt. Itt vannak a dunyhák alatt.

Megmerevedve ültünk a székeken és a sámlikon, majdnem úgy, mint amikor egy tavaszi délutánon gömbvillám úszott be Török Ádám tanyájára, és azt hiszem, mindenki nagyon rosszul érezte magát. A rossz érzésnek Rézi vetett véget. Talán megérezte, hogy furcsa dolgok történnek az utcán, kijött a házból, körülnézett, és egy szempillantás alatt megértett mindent. Ráförmedt Saroltára:

Kedves Olvasó Tanulók!

Ismét egy háborús regény. **Gion Nándor** (1941–2002) *Latroknak is játszott* című regénytetralógiájának harmadik darabja. 1997-ben jelent meg. A II. világháború szenttamási történéseit beszéli el. Főhőse és narrátora az a *Rojtos Gallai István*, akit ti, itt a Gyöngyhalász rovatban, Török Ádámval kárászt fogni a *Krivajában* „pillantottatok meg” először. A *Virágos Katona* (1973) című regényből közöltünk tavaly részletet, amely a regényfolyam első része.

A családtörténet e fejezetében *Rojtos Gallai* már középkorú férfi, s most *Váry János* kocsisánál (ha emlékeztek: a *Békás réten kerülnek szembe vele*) sokkal nagyobb bajjal, a háborús megtorlásokkal, üldöztetésekkel néznek szembe.

Értelmezzétek, miről beszélnek az utolsó meleg őszi és nyugodt napon az emberek! Mire készülnek? Az elmúlt héten is egy háborús történéseket taglaló részletet olvashattatok *Závada Pál Idegen testünk* című regényéből. Mi a közös a két történetben?

Kosztolányi Dezső klasszikus veretű *Őszi reggelije* után egy másik káprázatos hangulatú és színezetű költemény: **Füst Milán** (1888–1967) *Őszi sötétség* című versciklusának első része. Figyeljétek meg és értelmezzétek (pl. hogyan járulnak hozzá a jelentésképzéshez!) a vers metaforáit, hasonlatait, színhatásait, látomás- és álmoképeit!

Jó munkát! És várom leveleiteket!

Bence Erika

– Befelél!

A gyerekek leugráltak a szekérről, a keresztfiam is köztük volt, diószemű, barna hajú fiúcska, ő volt a legszebb az öt gyerek között. A hatodik gyereket, egy fekete hajú kislányt Dániel Sarolta a karjaiban tartotta. Rézi beparancsolta őket a házba. Dániel Ferenc a szekéren maradt, hangja továbbra is reménytelenül, üresen kongott. Hozzám beszélt:

– Az egyik disznót magának hoztam. Előre adom a névnap ajándékot. Az idén már nem tudok eljönni István-napra.

– Nektek nagyobb szükségetek lesz rá – mondtam. – Nálunk négy disznó hizik az ölben.

– Kérem, fogadja el az ajándékot – mondtá Dániel Ferenc, és olyan élettelenül ropogtatta a szavait, mint egy rozsdás daráló a kukoricaszemeket. – Maguk jók voltak hozzánk, és én már nem tudok eljönni

István-napra. Emlékezzenek meg rólunk is, ha majd ünnepelnek. Maguk szépen tudnak ünnepelni és énekelni. Emlékezzenek ránk is, amikor énekelnek.

– Lépj már le arról az átkozott szekérről – mondtam ingerülten. – Hozzál magadnak egy széket a konyhából és ülj ide közénk. Melegítsd meg az arcodat és a lelkedet a napfényben.

Dániel Ferenc leszállt a szekérről, és szinte könnyögve mondta:

– Előbb vegyük le a disznót. Ajándékba hoztam.

Intettem a két suhancnak.

– Segítsetek nekik. Vigyétek a disznót az udvarba.

Beney Antalék a szekérhez ugrottak, a dunyhák és a pokrócok alól egy leszúrt tarka disznót húztak elő, bevitték az udvarba. Dániel Ferenc is velük ment, aztán egy székkal jött vissza, leült mellénk, levette a kalapját, az arcát a nap felé fordította.

– Rézi mákos kaláccsal eteti a gyerekeket – mondta. – Azok meg úgy zabálnak, mint a sáskák. Szekéren idefelé is állandóan ettek. Miért ilyen éhesek?

– Félnék – mondta Szekszér Johák bácsi. – A gyerekek rengeteget esznek, ha megrémülnek. És nem csak a gyerekek.

Winkler Árpád kijött a kapun, kicsit zavartan toporgott előttünk, úgy nézett Dániel Ferencre, mint egy kísértetre, nem értette, hogy miért került közénk ez a furcsa és nagyon bánnatos ember, hebegve megkérdezte tőlem:

– Mit... mit csináljunk a disznóval? Nem maradhat így az udvar közepén. Estig elromlik a húsa... Meg kellene pörkölni. Aztán kibelezni és szétvagdosni.

– Pörköljétek meg – mondtam. – Bontsátok ki a szalmakazlat. A horog a fészkerben van. Tépjétek ki annyi szalmát, amennyi leégeti a szőrét. A házat lehetőleg ne gyújtjátok fel.

– Nem fogjuk felgyújtani a házat – mondta sértődötten Winkler Árpád. – Pörköltünk már disznót elégszer.

– Akkor menjél a dolgodra.

Most nem akartam, hogy fiatal legénykék lábatlankodjanak közöttünk, bizonyára a többiek sem akarták. Winkler Árpád elment szalmát tépni, és akkor Hám Lajos megkérdezte Dániel Ferentől:

– Merre tartanak a szőregi csángók?

– Letáboroztak a Kuszli hídnál. Kissé elbizonytalanodtunk. Nem tudjuk, hogy merre menjünk. Szabadka felé vagy Zombor felé?

– Hová akartok menni? -- kérdezte Katona András.

– Valahová az ország közepébe. Ott talán nem bántanak bennünket.

– Zombor felé menjetek – tanácsolta Bata János. – Ahogyan a rádiós hírekből kiokoskodtam, a partizánok már nagyon közel értek Szabadkához. Beléjük futhattok.

– A kommunista partizánok nem az egyenlőséget és a jó életet hozzák? – kérdezte gúnyosan Hám Lajos.

– Ideges napokat élünk – mondta elbizonytalanodva és majdnem röstelkedve Bata János. – Ilyenkor az emberek néha elragadtatják magukat...

– Menjétek Zombor felé – mondtam Dániel Ferencnek. – Szabadkán esetleg felkoncolnának benneteket az elragadtatott emberek. Nem lenne időtök kivárni az igazi jó életet.

Dániel Ferenc lehunyta a szemét, a napfényben nagyon megráncosodott az arca. Úgy beszélt, mint egy fáradt öregember.

– Két disznóig jutottam. Jövőre már három disznót hizlaltam volna. És egyre ritkábban beszélünk románul. Szőregen megint megtanultunk egymástól magyarul beszélni. Úgy véltem, hogy ez az igazán jó élet. Aztán maradt egy szekérem egy rossz lóval. A szekéren ott van néhány dunyha, pokróc és párna. Meg egy leölt disznó. A disznót majd megesszük útközben. De azután mi lesz velünk?

– Sót visztek magatokkal? – kérdezte Szekszér Johák bácsi. – A só most többet ér, mint az arany.

– Talán van egy kevéske só is a szekéren.

– Majd szólok Rézinek, hogy lásson el benneteket – mondtam. – Mi tároltunk elegendő sót. Egyszer már túléltünk egy háborút, és tanultunk belőle.

Füst Milán

Őszi sötétség

I. Nyilas-hava

*Ősz van, korán sötétül és künn esik.
Vénül az idő s könnyei szakállára peregnek.
Magános a lélek! S ködös éjjeleken át didereg.
S csak ködös hajnalidőbe' derül, mikor rohanó,
Tengerzöld felhők úsznak az égen. Holtan
Fekszik a lélek ilyenkor s boldog. Jószívű szellem,
Idegen szellem közeleg s tengerzöld
Szőlőfürtöt tart bús arca elé.*

*Zöld, hideg almákat hoz s ő is eszik.
Holtan fekszik a lélek s könnyei dideregve peregnek.
Ó mily boldogság is esős időkbé' aludni!
Zúghat a szél most távol temetőnek
Nedves sírjai közt és távoli erdők
Bővizü, hús csurgója bugyogva pataczik.
S ballag a kormos dombon a vándor s bús lelkében az őszi
Bánat kútja bugyoghat halkán a szüntelenül,
S búvik a gőzölgő szakadék tar bokrai közt
Sok zöldszemű vadmacska s néhány veres ordas...
S hol gyors felhőt aranyoz szűz, hajnali fény,
Karcús égi leány zöld fátylat vont szép, lángoló arca elé:
Lenge e hölgy és átlátszó, mint üvegkehely sárga bora
S mint szőlőfürt, oly áttetsző, szép, édes melle gyümölcsel!...*

*...Jaj nekem! Hogy Perzsiába megyek, avagy másüvé messzi vidékre,
S reggel elhagyom ezt a gonosz, kegyetlen várost, ahol annyit szenvedek:
Ilyet álmodtam e ködös, őszi éjszakán... De jaj halaványan,
Síván jön elém lelkemnek alázata újból...
S mint gyenge kóró, amelyre leszállt az éjszaka baglya,
Gyenge a bánatos lélek s újból, újból lehanyatlik...*

Végre nálunk is mobil-internet!

ATelenor mobiltársaság rendkívüli ajánlattal állt elő a minap: mobil-internet igen kedvező áron és pofonegyszerű szereléssel, amit bárki maga is könnyedén elvégezhet. És mindezt úgy, hogy egy hónapig kipróbálható legyen, s ha nem tetszik, a kuncsaft egyszerűen visszaadja és kész!

A magyar tévéreklámokból olvasóink is értesülhettek már hasonló dolgokról, eddig azonban ezek csak a határon túl, azaz Magyarországon működtek. Miről is van szó? Hát csupán arról, hogy a páciens kap a mobilszolgáltatótól (dehogy kap: vesz) egy piciny mobiltelefon-méretű „mobilmódot”, ami leginkább egy komputeres egérre hasonlít, csak vékonyabb. Az egér „farkincáját” (ami egy USB-kábel) bedugja az asztali komputer vagy laptop USB-aljzatába, mire a gép bekéri az installációs lemezt. A modemhez kapott CD-t betesszük gépünkbe, és a megjelenő utasításokat követve 1-2 perc alatt mobil-internetünk működőképessé válik. Ennyire egyszerű.

Az egész egyelőre Belgrád, Újvidék, Niš, Kragujevac, Kruševac, Kraljevo, Novi Pazar, Požega, Ruma, Guča, Zenta, a Kopaonik, Zlatibor és a Tara hegység körzetében működik, a hálózat azonban

folyamatosan bővül. A szolgáltatás bármely Telenor üzletben megrendelhető, a „normál” csomag (1,5 GB / hónap) pedig (2700 dináros egyszeri díj mellett) havi 1300 dinárba kerül, ami egy hasonló ADSL-szolgáltatással van egy árkategóriában.

Az átviteli sebességről a cég reklámjában szó sincs, de a magyarországi tapasztalatok azt mondják, hogy mindazoknak érdemes bekapcsolódnunk ebbe a hálózatba, akiknek lakásuk helyén nincs jó vezeték vagy wireless internetszolgáltatás, meg azoknak is, akik (laptopjukkal) sokat vannak úton, és közben szükségük lenne internetre is.

A teljes igazsághoz az is hozzátartozik, hogy mobil internet-szolgáltatás nálunk eddig is létezett, de nem ennyire egyszerűen és (főleg) nem ennyire...

MP9: itt az MP3 utóda!

Ajjajánában, amikor az ötször átmásolt magnókazetta húzta a Beatles-válogatást, elmélkedhettünk azon, milyen jó is lenne egy olyan csodamagnó, ahol mi állíthatjuk be, milyen hangos az ének vagy a gitár.

Koreai fejlesztők most, a digitális zene korszakában úgy gondolták, egy hasonló ötlet már könnyedén megvalósítható lehet. Ötletük szerint a zenefájlnak nem csak egy hangerő-szabályozási lehetőség adnak, hanem rögtön hatot. Ezeket valamilyen szinten szabványosítva (rockzenénél például dob, gitár, basszus, ének, billentyűk, és kórusok kapnak külön csatornát) a felhasználó saját maga állíthatja be, mennyire szeretne eltérni az eredeti keverési arányoktól. Így például könnyedén megoldhatja, hogy egy dalról teljesen lekeverje az éneksávot, így egyfajta karaokealapot hozva létre, de gyakorló hangszeres zenészek is a saját sávjuk elnémitásával játszhatják a zene többi részére saját szólamaikat.

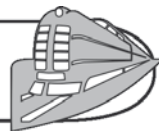
Az új fájlformátum az MP9 nevet kapta, az eljárást pedig kissé hatásvadász

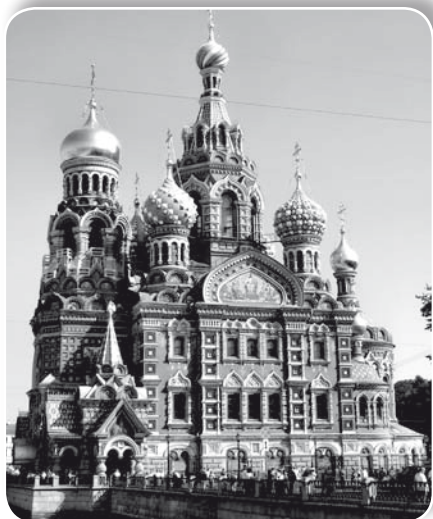
módon Music 2.0 néven emlegetik. A módszer valóban esélyes lehet a „befutásra”, mivel a Motion Picture Experts Group (MPEG), a digitális zenét és filmet képviselő nemzetközi szervezet máris a „jövő zenei szabványa” kategória hivatalos jelöltjévé avatta.

A hardvergyártók közül a Samsung és az LG már jelezte azon igényét, hogy amennyiben a formátum hivatalosan is útjára indul, ők mindenképpen beépítenék MP9-lejátszási lehetőségét is mul-

timédiás készülékeikbe, akár mobiltelefonokba is, ezek a készülékek egyébként valamikor 2009 elején kerülhetnek először a boltokba. Az Audizen tesztként már elérhetővé tett pár teljes zenei albumot ebben a formátumban, de közleményük szerint már tesztelték azt a módszert is, amivel a formátum nemzetközivé válása esetén gyorsan át tudják keverni a meglévő lemezeket is MP9 kompatibilis változatra, akár olyan régi felvételeket is, amikre nem is számíthatunk.

Észak Velencéje: Szentpétervár

Éjfél ütött az óra, de a város nem alszik. Az égbolt arany-vörös fényben izzik. A nap ugyan eltűnt már, de különös módon még sincs sötét. Szentpétervár a nyári napforduló környékén mindig ilyen, várakozással teli, ünnepi hangulat uralkodik. Úgy tűnik, éjszaka mindenki talpon van: az emberek mulatoznak, táncolnak, barangolnak. Egy óra múlva aztán különös fény önti el az égboltot. Felkelt a nap.

Amint I. Péter cár elűzte a hódítókat, elhatározta, hogy ablakot nyit Európára, s fenséges várost épít. Törvényben határozta meg, hogy milyen magasak legyenek az épületek. Szentpétervár a leeurópaibb orosz város, varázsát pedig az utolsó évszázad viszontagságai alatt sem veszítette el. Az ötmillió lakosú városban a történelem mindenütt eleven, jelen levő. A belváros tele van káprázatos, gyönyörűen helyreállított, 18. és 19. századi építészeti remekekkel. A város a víz köré szerveződik, mégis tágas terei és szerteágazó nagy útjai vannak. A hidak szerepe óriási, Szentpétervár negyvennégy szigetre épült, át- meg átszövik a folyók és csatornák. Hat-száz híd segíti a közlekedést. A Néva hídjai közül némelyiket éjszaka felhúzzák, hogy átengedjék a Balti-tenger felől érkező hajókat, és ezt olykor a turisták kedvéért is megteszik. A belvárosban három kacsaringós csatorna szolgálja a vízi közlekedést. A Néván különös érzés elhaladni az Aurora cirkáló mellett. A híres-hírhedt hajó, melyről a Nagy Októberi Szocialista Forradalom első lövései eldör-

dültek, ma múzeum, rákerében dokumentumokkal, fényképekkel. Amennyiben nem feltétlenül az ismertebb, híres látványosságokat szeretnénk megnézni, céltalanul is nekivághatunk a városnak, egyszerűen induljunk el egy hosszabb sétára: a folyó- vagy csatornapartokon mindenütt akad valami látnivaló. A méltóságteljes paloták sora egyre távolabbi utcák felé csalogtat majd.

Ha viszont tudatosak vagyunk, kezdjük az egyik fő látványossággal, a Péter-Pál-székesegyházzal! Százhuszonkét és fél méter magas arany harangtornya sokáig a város legmagasabb építménye volt. Ma már túlszárnyalta a 316 méter magas tévétorony. 1708-ban a katedrális lett a Romanov-dinasztia második temetkezési helye, később az orosz uralkodók legfőbb temetkezési helyévé lépett elő, és itt találtak végső nyugalmat az utolsó cári család tagjai is.

Szentpétervár óriási terei közül a Palota tér világviszonylatban is a legszebbek közé sorolható. A teret a Téli Palota (Ermitázs) és a félköríves vezérkari épület határolja. A tér közepén áll a csaknem ötven méter magas Sándor-oszlop, amelyet a Tolsztoj által oly szépen megírt Napóleon elleni győzelem tiszteletére emeltek. Az óriási kőoszlopon három éven át dolgoztak, kizárólag kézi munkával, mielőtt egy bonyolult emelőszekert segítségével a helyére állították.

Múzeumok és művészek dolgában Szentpétervár Rómához vagy Párizshoz mérhető. II. Katalin és utódai világra szóló műkincsgyűjteményeket halmoztak fel, és természetesen nem hagyhatjuk el ezt a várost anélkül, hogy az Ermitázst ne láttuk volna. Az Ermitázs a világ egyik legjelentősebb képzőművészeti múzeuma, csaknem hárommillió műtárgnyak ad otthont, amelyeknek csak a csekély hánya-

dát lehet a négyszáz teremben megtekinteni. A múzeumot hat részlegre osztják, ezek négy épületben helyezkednek el. A legrégebbiben és legnagyobbban találhatjuk meg da Vinci Madonnáját, Tiziano, Rubens, Rembrandt festményeit, Rodin szobrait, valamint a francia impresszionistákat és expresszionistákat, Matisse-t, Picassót, Cézanne-t. Legokosabb, ha vezetett látogatáson veszünk részt, mert így reménykedhetünk, hogy nem veszítjük szem elől a legfontosabb műkincseket.

Ha megfáradtunk a tárlatlátogatásban, látogassunk el Peterhofba (Petrodvorec), ahol Nagy Péter olyan kertet hozott létre, amely felveheti a versenyt a legszebb itáliai, francia és holland kertekkel, és megmutatta a világnak Oroszország új arcát. A nyári rezidencián a parkot egy látványos, természetes teraszon alakították ki, amely a Finn-öbölre néz. Szám-talan aranyozott szökőkút kápráztatja el a látogatót. A nagy palota északi homlokzata előtt látványos vízesés zuhan alá az alsó kert felé.

A város palotái, templomai esténként csillogó fényben pompáznak. Itt éjszaka is pezseg az élet, óriási az autóforgalom, de változnak az idők, a régi jó ismerősnek számító Zsigulik mellett drága luxusautók járnak. Szegénység és gazdagság, ez a város két arca. Az egykori Leningrád szép lett és izgalmas, aki huszonevvel ezelőtt járt ott, rá sem ismer.

Ha kisvendéglőre vágyunk, az is akad bőven. Specialitás a pilményi nevű, szibériai eredetű húsos táska, illetve a szoljankaleves. Ezek a jellegzetes orosz étek minden árkategóriában elérhetők. A pétervári éttermek jó részében esténként hangos mulatságra számíthatunk, élő zenekarok játszanak. Táncolhatunk egyet a harmonikaszóra, melyet még a zajos fehér éjszakákon is messzire elvisz a víz...

S. Á.

Játék még a játék?

Játékos tevékenység-e még a sport, amint az a meghatározás állítja? Nos, az atlétikai versenyek közvetítéseiből valami egészen más derül ki, a bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről már nem is szólva.

Tény, ma egy sportklubba nem iratkozhat be az ember csak azért, mert mozogni szeretne. Esetleg azt mondják neki: kint tágasabb. Sebaj, kint maradunk...! És mozognak, sőt versenyzünk. Osztály az osztállyal, az alvág a felvágással, fiúk a lányokkal, kicsik a nagyokkal – szóval, ahogy a kedvünk tartja. Örülünk, nagyokat szurkolunk, s miközben fokozzuk az erőnlétünket, ellenállóbbá tesszük a szervezetünket,

jókat szórakozunk. Önfeledten, vidáman – függetlenül az edző elvárásaitól.

Remélhetőleg hosszúra sikeredik az őszi, és nem marad el a vénasszonyok nyara sem. Ez alkalmat adhat több kirándulásra. Hosszú órákat bolyonghatunk az őszi erdőben, és ha a szerencse is kedvez, mindig teli tarisznyával érkezünk haza. Mindez persze nem zárja ki, hogy barátainkkal együtt induljunk felfedező utainkra, így aztán közösen örülhetünk a zsákmánynak.

Életmóddá alakul a természetjárás, beépülhet órarendünkbe a teremfoci, a röplabda. Ha megtehetjük, hetente menjünk

el az uszodába is, de ne feledjük: a szabad levegőt semmi sem pótolja. Arra jó a nyári vakáció, hogy feltöltődjünk energiával. Kizárólag tőlünk függ, hogy jövő tavaszig jól gazdálkodunk-e vele.

T-z

Divat vagy majmolás?

A divat lényege az utánzás: egy-egy ismert személyiség vagy híres divatkreátor hosszú időre meghatározhatja, mit és hogyan viseljük. A nőknek és különösen a fiatal lányoknak nagyon fontos, hogy divatosnak tűnjenek. Csak-hogy... csapda ám ez a divatozás: könnyen nevetségessé válhatnak azok, akik nem az egyéniségükhöz illő, bár naprakész darabokat hordanak, színeket használnak. Tizenéves korban még épp csak alakulóban az egyéniség, a jellegzetességek viszont már készek. Ezért elsősorban a színekre ügyeljél: legyen akár mennyire is divatos, csak olyan színt használjatok, ami jól áll. Vonatkozik ez a ruházatra csakúgy, mint hajszíntre, sminkre.

Például: hiába szeretne hasonlítani a barna hajú, sötét bőrű leányzó a sápadt svéd szökére, ne fesse sárgára vagy világos vörösré a haját, mert a hatás ellenkező lesz: nem világosabb, hanem még sötétebb bőrűnek tűnik majd.

A ti korotokban vág vissza leginkább a divat esztelen követése, mert amikor kialakult már az egyéniség, akkor a melléfogások jobban elkerülhetőek. Addig is: vékony lábszárú a magas talpú cipőben olyan, mint a krumpliban szúrt fogpiszkáló, és alig szebb, ha visítőan szűk csőnadrágot hord. Ha pillanatnyilag nem is divatos, de a bővebb nadrág eltakarja a lábhi-

bákat. A rövid, vastag lábú, hosszú derekú, lógó fenekű úgyszintén ne viseljen miniszoknyát vagy szűk nadrágot, de a mell alól bővülő hosszú ruha nagyon előnyös.

Csak néhány példát mondtam, de aki bele mer nézni – őszintén! – a tükörbe, az ebből is sokat tanulhatott. Talán nincs is tökéletes alak – egyébként a „tökéletes” megítélés is koronként változik –, de egy kis furfanggal bárki jól nézhet ki. A legfontosabb, hogy a divat követése ne váljék majmolássá, mert nagyon rosszul fogod érezni magad a más bőrében.

M. J.

Velünk maradtak (2.)

Viharosan csálnak?

Az hihetnénk, hogy a folyton más alakot öltő, megbízhatatlan embereket a kiszámíthatatlan módon hol feltamadó, hol elálló, irányát sűrűn változtató fuvallat nyomán hívják szélhámosnak. A valóság azonban más. **Szélshámosnak** vagy **szélhámosnak** eredetileg azt a lovat nevezték, amelyet a terhet húzó két mén mellé fogtak be a kocsihoz. Ennek jó dolga volt, hiszen alig kellett dolgoznia – éppúgy munka nélkül boldogult, mint a kalandorok. Ezért ragasztották a svindlerekre a **szélhámos** nevet.

A nyelv számos más párhuzamot is használ amelyben összeveti a két- és a négy lábúak viselkedését. Nemcsak állatokra mondjuk például azt, hogy **kirúgnak a hámból**, hanem berekre is. Utóbbiak ilyenkor elmennek mulatni.

Ez meg az

- Szorgalmas tudósok megpróbálták megállapítani az egerek kedvenc eledelét. Kiderült, hogy e rágszálók a citromtorta szeletkére bújnak elő legszívesebben. Második helyen áll az egér-csalétkék végtelen sorában a tejszokoládé, majd csak ezek után következik a sajt.
- Azt mindenki tudja, hogy a bika bizony színvak, nem látja a vöröset, őt a torreador kendőjének pusztán lengetése bosszantja. A zsiráfrol viszont már kevesebben tudják, hogy nem képes különbséget tenni a zöld, a sárga és a narancsszín között, ami a sárgászöld afrikai szavannában eléggé furcsa lehet.
- Az ókoriak nagyon utálták a babot. Hippokratész, az orvostudomány atyja, azt hirdette, hogy a bab árt a látásnak. A híres római szónok és államférfi, Cicero leszögezte, hogy zavarossá teszi a vért. Püthagorasz tanítványai hittek a lélekvándorlásban és azt vallották, hogy a bűnös lelkek haláluk után leginkább babbá változnak.

**Első sor (balról jobbra): Viktória, Hajnalka, Tót Emese.
Második sor: Grubanov Martinek Emília, Rudics Emese,
Ágnes, Ramóna, Ákos, Kanyó Ervin, Kerekes Sándor és a
hatvani szervezők egyike, Gardynik Katalin**

Újabb szép eredmények

Július 11-én megtörtént a Szeretethimnusz III. Nemzetközi Gyermekrajzpályázatra érkezett művek zsűrizése. Több mint ezer pályamunka érkezett hat országból Hatvanba. A Szerbiából érkezett pályázók közül a következő tanulók értek el helyezést, illetve részesültek dicséretben. A díjazottak és a dicséretben részesültek alkotásait kiállították a szeptember 14-i díjkiosztó gálán. Aranydiplomát kaptak: Jaksza Viktória (Szabadka), Szeretethimnusz (pedagógus Grubanov Martinek Emília); Losonc Ágnes (Szabadka), Családunk (pedagógus Kerekes Sándor); Pivártsík Nikol (Szabadka). Szeretethimnusz (pedagógus Grubanov Martinek Emília). Ezüstdiplomát kapott: Csizsár Ramóna (Szabadka), A Biblia évében (pedagógus Kanyó Ervin). Dicséretben részesültek: Bata Ákos, Jurcsák Hajnalka, Rudics Emese, Tót Emese (Szabadka) és Zámbo Illés (Bácskertes).

A szabadkai Széchenyi István iskola és az EmArt Műhely csoportos díjban részesült.

Köszönettel tartozunk a szabadkai Vöröskereszt szervezőténak, valamint a Széchenyi István iskola vezetőségének, akik lehetővé tették a díjkiosztásra való elutazásunkat.

Grubanov Martinek Emília tanítónő

MIZUJS?

Nyári élményeim

Mivel júliusban tikkasztó hőség uralkodott, ezért eljártam a közeli medencébe. Aztán 21-én megkezdődött Magyarokanizsán a Potisje vállalat Tisza-parton lévő nyaralójában a tánc tábor, amelyen sokan részt vettünk az osztályból. Az eső sokszor meggátolta a fásztó és hosszadalmas próbákat, de ezt a gondot is megoldottuk. A hét több napján is átgyalogoltunk Törökkanizsára. Ott az általános iskolában gyakoroltunk órákon át.

A táborozás után elutaztam Oromhegyesre, a nagymamámékhöz. Azokban a napokban voltam ott, amikor a falunapot tartották. Szép műsorszámokkal várták vendégeiket a szervezők és a szereplők.

Egyik ismerősüknél is nyaraltam három napot Csantavéren. Mivel eddig nem ismertem ezt a nagy falut, ezért körbevezettek. Sikerült is megjegyezni pár épületet, utcát.

Ezekkel az eseményekkel elég hamar el is múlt a szünet, bár az utolsó két-három héten unatkoztam otthon, ezért vártam már az iskolát. Most végre ott ülhetek a padban, kicsit még álmosan, de örömmel.

**Ozsvár Alekszandra, 7. osztály
Kis Ferenc iskola, Orom**

Megszaporodtunk

Szeptember elseje egy új tanév kezdete. Negyedik osztályosok lettünk. Az osztály három új tanulót kapott. Név szerint Blankát, Krisztinát és Rolandot. Blankával már jó baráti kapcsolat alakult ki. Rolandot már korábbról ismerem, mivel együtt gyephokizunk. Újdonság még az is, hogy a testnevelést külön tanár tanítja. Csizmár Zsolt nagyon kedves és megértő velünk. Remélem, hogy ez a jó tanár-diák kapcsolat megmarad a tanév végéig.

**Bojcsity Melissza, 4. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka**

Az új tornatanár

Megkezdődött a tanév. Hétfőn mindannyian a tanteremben ültünk. Kopogtak az ajtón.

– Negyedik d? – kérdezte egy ismerős arc. Láttuk már az iskolában. Többször kértünk tőle labdát.

– Igen – válaszoltuk.

Kiderült, hogy ő az új tornatanár, akinek a neve Csizmár Zsolt. Igazi sportszakértő, igazságos és okos. Nekünk, fiúknak a torna a

kedvenc tantárgyunk, mert a bemelegítés után mindig focizunk. A lányok ez alatt az idő alatt kiütöcskéznek. Mindannyian imádjuk az új tornatanárt, csak az a rossz, hogy a tornafelszerelést haza kell cipelni.

**Takács Igor, 4. osztály
Kizúr István iskola, Szabadka**

Milyen vagy?

1. Fontosak-e a külső tulajdonságok?

- Csakis azok a fontosak.....0
- Azok is fontosak.1
- Nem azok a legfontosabbak.2

2. Milyen frizurát viselsz szívesebben? Miért?

- Ami kiváltja mások figyelmét.0
- Ami épp divatos.1
- Ami előnyös és egészséges.2

3. Udvarias vagy-e?

- Soha.0
- Néha.1
- Mindig.2

4. Általában mennyi ideig telefonálsz?

- Sokáig sok mindenről.0
- Kihasználom a telefonálási időt.1
- Csak a legfontosabbakról, lényegre törően.2

5. Milyen az emlékezőtehetséged?

- Nagyon hiányos az emlékezetem.0
- Hiányos az emlékezetem.1
- Pontos az emlékezetem.2

6. Van-e önfegyelméd? (Meg tudnád állni, hogy egy héten át tanítási órán nem kezdesz magánbeszélgetést?)

- Nem.0
- Nem valószínű.1
- Igen.2

7. Hányszor segítettél önzetlenül a rászorultakon?

- Soha.0
- Néhányszor.1
- Sokszor.2

8. Tudnál-e hazudni? (Szerelmes vagy, s te a szüleid akarata ellenére elmész a találkára.) Hazatérve:

- Azt mondom, egyedül sétáltam.0
- Nem szólok semmit.1
- Bevallom.2

9. Becsületes vagy-e? (Kölcsönkértél egy könyvet. Letagadnád-e, hogy nálad van, ha visszakérnék?)

- Nem.0
- Majd visszaadom.1
- Rögvest visszaadom.2

10. Tudsz-e lemondani? (Csak egy kevés csoki maradt. A testvéred nincs otthon, megeszed?)

- Megeszem.0
- Elfelezem.1
- Meghagyom.2

11. Hallgatsz-e a lelkiismeretedre? (Találsz egy pénztárcát az iskolában. Mit csinálsz?)

- Megtartom.0
- Egy papíron közlöm a tanulókkal a történeteket.1
- Átadom az igazgatónak.2

12. Van-e felelősségtudatod? (Vezetnél hajtási nélkül?)

- Minden további nélkül.0
- Nem, mert megbüntetne a rendőr.1
- Sosem cselekszem felelőtlenül.2

13. Volt-e indokoltan büntudatod? (Előfordult-e, hogy a tetted miatt nyugtalan voltál?)

- Nekem soha nincs büntudatom.0
- Néha.1
- Ebben sajnos gyakran van részem.2

14. Mennyit adsz mások véleményére? (Pl. nem hordod a szemüveget. Miért?)

- Mert a barátom/barátnőm szerint így szebb vagyok.0
- Mert cikiznek a tanulók.1
- Mert az orvos nem javasolta.2

15. Van-e önkritikád? (Az iskolában ugyanattól a tanártól megint elégtelent kaptál. Miért?)

- Mert pikkel rám.0
- Bennem is van hiba.1
- Nem tanultam eleget.2

Értékelés

30 pont – TÖKÉLETES

Tökéletes ember nincs. Nyilván van különbség a válaszaid és a valóság között. De mindenképpen hasznodra válik majd, ha a tökéletesség felé igyekszel.

26–29 pont – DICSÉRETES

Dicséretes, hogy képes vagy egy-egy hibát is fellelni magadban. Nagy kár, ha csak itt (a papíron) vagy dicséretes, egyébként nem, mert akkor megint becsaptad önmagadat.

20–25 pont – JÓ

Jó úton haladsz. Fejlődik az önkritikád. De mintha kissé megszépítetted volna a helyzetet. Jól átgondoltad a válaszokat? Ha valóban így van, gratulálunk!

15–19 pont – ÁTLAGOS

Őszintén feleltél. Minden embernek vannak hibái. De ezek kijavíthatók. Amiben pedig jó vagy, azt fejleszd tovább. Sok sikert!

12–14 pont – NYUGTALANÍTÓ

Vajon mi az oka, hogy csak ennyi pontot értél el? Talán túl szigorú vagy önmagadhoz? Az mindenképpen dicséretes, hogy ilyen őszintén értékeled magad. De ne elégedj meg ezzel a helyzettel, csak tőled függ, hogy milyen ember vagy!

0–11 pont – KIÁBRÁNDÍTÓ

Válaszaid feltehetően komolytalanok. Miért nem mersz vagy akarsz szembenézni magaddal? Vagy talán cinizmusról van szó? Akárhogy is van, annak az embernek, aki fittyet hány az elvárásokra, legyen bármilyen zseni, rengeteg konfliktussal kell számolnia.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hatodikos fiú vagyok. Nem tudok mit kezdeni a problémámmal. Van egy lány, aki egy évvel fiatalabb nálam, ötödikbe jár, és szerelmes belém. Ezt mindenki tudja az iskolában, még én is! Nekem is tetszik és járnék is vele, de nem tudom, hogyan tegyem meg az első lépést. Sok mindenre gondoltam már, de idejének 99,99 százalékát a barátnőivel tölti, sosincs egyedül, emellett még nagyon szegénylős is. Anyukámmal is beszéltem róla, ő azt a tanácsot adta (a nyáron), hogy várjam meg, hogy elkezdődjön az iskola. Meg is vártam, de a problémám, hogy miként férközzek a közelébe, megmaradt. Kérek, adj tanácsot, mit tegyek!

Johny D.”

Válasz:

Kedves Johny D.!

Úgy látom, jó úton haladsz. Ami a szimpátiát illeti 1:1 az állás, a vonzalom kölcsönös. Ezt meg is tapasztalhattad az elmúlt hetekben, amióta elkezdődött a tanítás. Jó, hogy egy iskolába jártok, egy váltásban vagytok, és az is (remélem!), hogy sok közös ismerősötök, barátotok van. Mivel szegénylős, jó, ha türelmes és tapintatos vagy a közeledésben. Próbáld meg valamelyik jó barátnőjét beavatni a dologba, és megkérni, segítsen, hogy találkozzatok és elmondhasd neki, mit érzel. Addig is használd ki a barátkozás lehetőségeit, és az iskolai tevékenység nyújtotta esélyeket. Amikor találkoztok, köszönj neki és mosolyogj rá; szünetekben ott lehetsz a közelében; ha valamilyen sportesemény van, akkor is ott lehetsz, ahol ő; tudakold meg, melyik szakkörre jár, milyen iskolán kívüli tevékenységben vesz részt (pl. táncol a művelődési egyesületben, szavalni jár, idegen nyelvet tanul, balletozik stb.).

Az iskolában kölcsönkérheted tőle a radírját vagy a golyóstollát, azzal az ürüggyel, hogy elfelejtettél hozni. Így beszélgetésbe elegyedhetsz vele, és már meg is tetted az első lépést. Biztos, hogy a felsoroltak alapján neked is eszedbe jut majd egy-két jó ötlet. De nagyon jó, ha csoportban barátkoztok egymással, együtt mentek hazafelé, vagy jöttök az iskolába, születnapot szerveztek a közös barátokkal együtt. Mi pedig majd szorítunk neked!

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves lány vagyok. Eddig még sosem voltam úgy igazából szerelmes, és szimpátiám sem volt nagyon, de most örültem tetszik egy fiú a szomszédságomból. Szuperul tud rollerozni, és amikor csak teheti, kinn van az utcán. Amikor meghallotta, hogy én is szeretnék rollerozni, felkínálta, hogy megtaníts. Kaptam rollert a szüleimtől, és megvolt már az első rollerlecke is. Úgy érzem magam, mintha szerelmi találgatás lennék, szinte repülök, a szívem majdnem kiugrik a helyéből. Nem tudom, hogy ő érzi-e azt, amit én is? Mit gondolsz, megkérdezi-e tőlem azt, amit én is szeretnék?

Tini”

Válasz:

Kedves Tini!

Azt hiszem, te sem vagy a fiú számára közömbös, hisz nem vállalta volna magára, hogy a tanításoddal vesződjön. Biztos, hogy legalább vonzalmat érez irántad, kedves vagy a számára. Most, hogy együtt vagytok a rollerleckék alatt, közelebből is megismerhetitek egymást, bizalom épül ki köztetek, leellenőrizhetitek mind a ketten, hogy mit is éreztek egymás iránt. Bizalmasabb légkörben gyakoroltok és többször alakulnak majd ki helyzetek, amikor felteheti neked a kérdést, hogy akarsz-e vele járni. Addig is, amíg ez nem történik meg, élvezd a közös rollerozást, mozgást, az örömteli együttléteket. Ha mégsem kerül sor arra, hogy egyszer járjatok is, legalább megtanultál rollerozni.

„Kedves Bori Mária!

Tizenhárom éves barátnők vagyunk. Állandóan valamin hajba kapnak és vitatkozunk, de utána nagyon jól megvagyunk egymással. Most utoljára egy fiún különböztünk össze, akivel mind a ketten jóban vagyunk, és most már az is kiderült, hogy mind a ketten beleszerettünk a fiúba. Ő azonban észre sem vette, hogy szeretjük, nem dönt egyikünk mellett sem, továbbra is mind a kettőnkkel jóban van. Mit tegyek, hogyan oldjam meg a problémát, mert én nagyon szerelmes vagyok belé, és a barátnőm sem akar lemondani róla?!”

Lányok”

Válasz:

Kedves lányok!

Azt hiszem, minden a fiún áll és bukik! Vagy ki kell várnotok, hogy a fiú valamelyikőtök mellett döntsön, szerelmet valljon neki, vagy rákérdeztek, hogy melyikőtök tetszik neki igazából. Döntsetek el, hogy mihez van nagyobb kedvetek és merszetek. Azonban az is megtörténhet, hogy a fiú egyikőtök mellé sem áll, hanem egy harmadik lánnyal megy el szerelmesen az alkonyatba, ti pedig hoppon maradtok. Ami a barátságokat illeti, jó lenne elbeszélgetnetek egymással, hogy milyen is a jó barátnő, a baráti viszony, és köztetek mi is történik igazából. Ezek után el kell döntenetek, hogy barátkoztok-e tovább egymással. Ha igen, akkor le kell mondanotok az állandó civakodásról, versengésről, mert ez nem jellemzője a jó baráti viszonyoknak. Az ilyen viselkedés csak idegessé, bizonytalaná, bizalmatlanná teszi az embereket egymás iránt.

„Kedves Bori Mária!

Én egy nyolcadikos, igen szegénylős lány vagyok. Eddig nem nagyon volt szimpátiám, de most nagyon tetszik egy fiú, aki a szomszéd utcában lakik. Ismerjük egymást, amikor összetalálkozunk, beszélgetünk is, és ennyi. Nem tudom, én tetszem-e neki. Mit tegyek, hogy ezt megtudjam, mert nagyon szeretnék vele járni. Kérem, adjon tanácsot, mit tegyek!

14,5!”

Válasz:

Kedves 14,5!

Azt ajánlom, hogy vérted fel magad türelemmel és élvezd a találkozásaitokat. Adj magadnak időt, hogy tisztábban láthasd a dolgot, hogy megállapítsd, tényleg kölcsönös vonzalomról van-e szó köztetek, hogy jobban megismerjétek egymást. Ha tetszettek egymásnak és jól érzitek magatokat egymás társaságában, akkor biztos, hogy eljön az a pillanat is, amikor a legtermészetesebb módon bevalljátok, mit éreztek egymás iránt. Hogy mikor lesz ez, nem tudni pontosan. Ha kiderül, hogy mégsem szerelemről van szó köztetek, gazdagabb lessel egy szép barátsággal.

Matyi

A galambtenyésztéshez körülbelül úgy értek, mint a hajdú a harangöntéshez. Gyér természettudományi ismereteim a galambot inkább a vidéki madarak alosztályába utalják: nem is igen tudom, hogyan harapózott el mégis a főváros utcáin. Program és rendszer nélkül szaporodott el, és ha itt tenyésztés történt, az kétségtelenül a galambok magánügye volt: önmagukat tenyésztették, találomra, hozzáértő irányítás nélkül.

Sohasem sejtettem, hogy valaha is közöm lesz a galambtenyésztéshez. De ki számítja ki a végzet útjait? Ki álmodta, hogy meg fogok ismerkedni egy galambtenyésztővel, aki beavat majd a fővárosi galambtenyésztés titkaiba? Váratlan és meglepő fordulatokban dús életemnek ez egyik legfrissebb szenzációja.

A galambtenyésztőt Matyinak hívják. Természetesen nem galambügyben járt nálam, más, fontosabb dolga volt velem, valami színházjegy ügyében jött. Ha emlékeimet jól összeadom, lehet vagy tizennégy éves. Matyinak vörös a haja, orcája tavasziasan szeplős, zöld szemét kíváncsian mereszti erre a szép pesti világra, amelyben megállni és boldogulni szeretne. Ne féltsük Matyit, életrevaló, ügyes kölyök. Jelenleg mint egerészeti-főfelügyelő működik egy fehéregyértenyésztésben – erről legközelebb bővebben! –, de ez is mellékfoglalkozása csak, komoly mestersege az asztalosság, apjának a műhelyében dolgozik a Práter utcában. Az apja rendkívül tehetséges és ötletes asztalos, húsz esztendő óta jár hozzám, könyvszekrényeket és egyéb balgaságokat épít számomra, jó barátom. Így kerültem Matyihoz, aki kimustrált nyakkendőért, elhasznált detektívregényekért és hébe-hóba színházjegyekért szokott nálam jelentkezni. Hogy a nyakkendő mire kell neki, nem tudom. Összekötötésünk egész ideje alatt egyetlen alkalommal sem

láttam rajta egyet is. Jótéteményeimért cserébe megismertet engem a Práter utca és a Ferencváros intim életével, amelytől budai lakos létemre, fájdalom, egy kissé messze estem már. Elmeséli nekem ambícióit, terveit és kalandjait. Ahogy újságírónyelven mondani szoktuk: lapunk szűk keretei meggátolnak abban, hogy ezekkel ezúttal részletesebben foglalkozunk. Ezúttal csak a galambtenyésztésről lesz szó.

Most történt meg először, hogy Matyi pirulón és dadogva pénzt kért tőlem, természetesen nem sokat, és nem is ajándékba, csak kölcsön, kis, de egészséges vállalatához, amely eddig is tisztességes jövedelmet hajtott. Matyi komoly és lelkiismeretes számítások alapján kifejtette, milyen részletekben törleszti majd adóságát. Ez a kis, de egészséges vállalat a galambtenyésztés. Eddig nagyszerűen virágzott, egy sajnálatos és tragikus esemény következtében azonban váratlanul és gyógyíthatatlanul tönkrement. Előlről kell kezdenie mindent.

Meghallgattam Matyit, és rendelkezésére bocsátottam a kért összeget. Ma-

radjon örök titok, mennyit adtam neki. Az olvasó fantáziájára bízom, találja ki. De – kíváncsi ember vagyok, és szeretek tanulni – megkérdeztem fiatal barátomat, tulajdonképpen hogyan is történik a galambtenyésztés. Matyi mosolygott:

– Egyszerű dolog az, kérem. Az ember tenyészt a galambot, azután eladja.

– Remek! – Csakugyan nagyszerű. És hány galambot adtál már el?

– Ötöt.

– És miért kellett abbahagynod?

– Elfogyott. Utoljára valami baj történt vele.

– Kár. És ezen a pénzen hány új galambot veszel?

Matyi csodálkozóan nézett rám:

– Hányat? Természetesen egyet.

– Egy galambbal akarsz tenyésztetni?

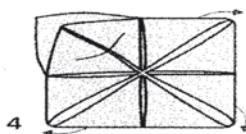
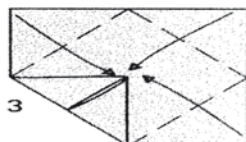
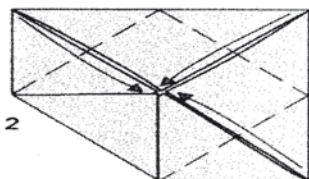
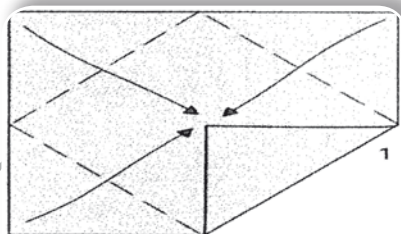
– Persze. Minek nekem több? Eddig is csak egy volt.

– Nem értem. Ötöt adtál el?

– Dehogy. Egyet adtam el ötször. Mindegy hazarepült. Még Újpestről is. Postagalamb volt.

Heltai Jenő

Magyarics László rajza

Papírvirág

Ez a papírvirág dísz lehet az asztalnak, teamécsessel kellemes hangulatot áraszt vendégség alkalmával. Többféle, színes selyempapírból készül, a munka menetét jól mutatja a rajzunk. A virág három egymásba illesztett, hajtogatott rétegből áll. A külsőhöz 40x40 centiméteres, a középsőhöz 30x30 centiméteres, a belsőhöz 20x20 centiméteres négyzet szükséges. A virágot lépésről lépésre, a rajz szerint hajtogassátok!

Minden sarkot a közép felé hajtunk, esetleg könnyítésként megjelölhetjük az

adott vonalakat. Az újabb sarkokat ismét a közép felé hajtjuk, majd megfordítjuk a papírt. Most a hátoldalon végezzük el a már ismert hajtogatásokat. Középen, alul-fölül megfogjuk a papírt a hüvelyk- és a mutatóujjunkkal, és a másik kezünkkel a négy sarkot óvatosan kifordítjuk, kifelé, felülre húzzuk. Bánjunk vele finoman, nehogy a papír elszakadjon! Az utolsó négy papírcsücsköt óvatosan kifelé-fölfelé húzzuk, és virágot formálunk. A különböző nagyságú szirmokat egymásba illesztjük, a közepébe pedig egy teamécsest ültetünk. A mécseset persze, miután meggyújtottuk egy pillanatra se hagyjuk őrízetlenül. Bár úgy alakították ki, hogy tüzet ne okozzon, de inkább legyünk óvatosak!

Tedd őket a helyükre!

Az itt következő tíz vidám szóláshasonlatnak van egy különleges jellemzője: valamennyit kétféleképpen is folytatni lehet. Hogy hogyan? Egy biztos: nem úgy, ahogyan itt olvasod! Tedd a hasonlatokat a helyükre, azaz állapítsd meg, hogy melyik hova is való!

1. Alszik, mint a katonatiszt.
Alszik, mint a gödény.
2. Buta, mint Marci Hevesen.
Buta, mint a köles.
3. Él, mint a kefekötő.
Él, mint a gyík.
4. Úgy ért hozzá, mint a kocsis.
Úgy ért hozzá, mint a bunda.
5. Fizet, mint a tej.
Fizet, mint hat pár rendőrcsizma.
6. FÜRGE, mint a fába szorult féreg.
FÜRGE, mint a tök.
7. Iszik, mint a hangya.
Iszik, mint hal a vízben.
8. Káromkodik, mint hajdú a harangöntéshez.
Káromkodik, mint a méh.
9. Ordít, mint a jégeső.
Ordít, mint tyúk az ábécéhez.
10. Szorgalmas, mint a csík.
Szorgalmas, mint a szamár.

Ha sikerül megoldanod a fenti szólásokat, küldd el a Zsibongónak. A beküldők között jutalmat sorsolunk ki. Beküldési határidő: október 9.

*

A 24. szám Zsibongó oldalán lévő *Ki ez?* című kérdésre a helyes válasz: **A kis herceg, írója Antoine de Saint-Exupéry**

Séta retiküllel

Ez nevetséges! Kiáltott fel egy rizsporos hajdú dáma XVI. Lajos udvarában – állítólag –, amikor megpillantotta egy másik dáma kis tarsolyát, az első a maga nemében. Azután – minden bizonnyal – az egyik dáma nyomban csináltatott magának egy hasonló, de még sokkal szebb kis alkalmatosságot. És a dámák azóta soha nem lépnek ki az utcára ridikül nélkül. Illetve retikül, mert más teória szerint az antik Róma elegáns hölgyei kis hálót, retikulumot vittek a kezükben mindenüvé, és ha ez így volt, az a kis háló csak a retikül lehetett.

A középkorban a mai övtáskához hasonló, övre csatolható zacskóvá alakult a retikül; a 17. században nagyon változatos táskákat viseltek, gyakran hímzéssel díszítve és többnyire vállon keresztülvetve; a 18. században tarsolyban vitték magukkal a hölgyek a púdert, illatszeres üvegcsét, vizitkártyát.

A retikulók fénykora a 20. században érkezett el, és tart ma is. Közben folytonosan és gyorsan változott, 1912-ben még földig érő zsinóron lógott, később lett a menő a doboz alakú táska. Azután jöttek a miniatűr aktatáskák, a kosztümhöz való, nagyobb méretű, fül nélküliek, a lapos színházi retikülök és így tovább.

Volt aztán divatban vödörtáska, fonott táska, meg karra akasztható, hosszú fülű, csattal hangosan kattantva záródó, cipzárral csukódó, sokzsebes, kicsi, nagy, kemény, puha, bőr és gyíkbőr, műanyag.

-sch-

1	2	3	4			5		7	8	9	↘
10				✿	✿		✿	11			
12			✿	13	14	✿	15				
	✿		✿	16		✿	17		✿		
18	19					20		✿	21		
22			✿	23				24	✿	✿	
	✿	25	26				✿	27	28	29	
30	31	✿		✿		✿	32				
33									✿		

– Nekem kiemelt nyugdíjam van.
– Mióta?
– ...
A válasz a rejtvény kiemelt soraiban olvasható.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része (folytatás a függőleges 9. sorban), 10. Messzehangzóan szól, 11. -..., -ről, 12. Halkan mond (ék. h.), 13. 550 római számmal, 15. Betakarítja a termést, 16. Illés Endre, 17. Peru, 18. Élettan (ék. f.), 21. Sok É, 22. Fordítva: utca, franciául, 23. Európai ország, 25. Valamely szintnél alacsonyabban, 27. Lakat, 30. Nem szorít, 32. Áll alatti zsírpárna.

Függőleges sorok: 1. A válasz befejező része (folytatás a vízszintes 33. sorban), 2. Emu betűi keverve, 3. Egyfajta óra, 4. ...-móg, 5. Nagyobb kavics, 7. Ebbe az irányba, 8. Majdnem moha! 13. Elektroncső, 14. A pápa alkalmi követe, 15. Ilyen örökség is van, 19. Ilus páratlan betűi, 20. Kezével jelez, 24. A távolabbin, 26. Végtag, 28. Sok Á, 31. Fordítva lő, 32. Tolnai Ottó.

Betűrejtvények

1

F
NK

2

K M V
EZ AN

3

M YE
V É

4

E KA
R

Skandináv rejtvény (27.)

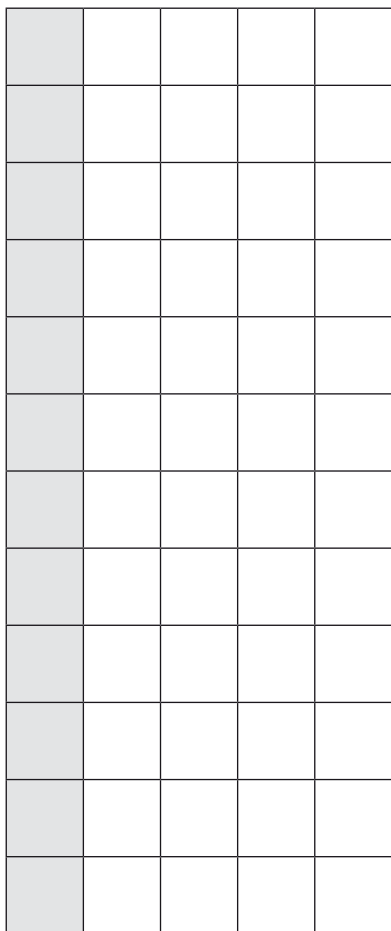
Ebben a rejtvényben két finomság nevét kell megfejtenetek.

Mindkettőnek az elkészítése ilyenkor ősszel időszerű.

Az egyik kalácstölteléknek használatos, a másikat csemegének szánják.

	JÓKEDVÜ	▼	KORMÁNYOZHATÓ JÁTÉK	▼	TAJTÉKZÓ	▼	FÉKTELENKEDŐ EMBER	▼	MÉG ANNÁL IS LEJEBB	▼	RAGADOZÓ MADÁR KERTI NÖVÉNY	▼	DOPPING-SZER	◆
	BELGIUM				MOBIL-ÜZENET		50						TEMPUS	
														BONYODALOM
							EURÓPAI NEMZET	▶					GRAMM	▶
							NÉVELŐ	▼					ROMÁNIA	▶
												IDŐMÉRŐ		
												101		
SVÉD-ORSZÁG	▶	ÁLLATLAKÁS	▶	1050	▶	RÉGI	▶	FRANCIA-ORSZÁG	▶	TETŐT KÉSZÍT	▶			
VÁGJA		NÉMET FOLYÓ		HA, ANGOLUL		RÁBA BETŰI		FOSZFOR						
										SZÁMNÉV (ÉK. H.)				OLASZ-ORSZÁG
					KUTYA		PÁLYAUDVAR			NŐI NÉV				EGY, NÉMETŰL
					KOS BETŰI		Ó. L. R.							
49	▶			NAGYON MELEG RANGJELZŐ	▶			ÖTÓRAI ITAL	▶			E. E. B.	▶	
								KELET	▶			HAMIS	▶	
BAL BETŰI	▶			KÉN	▶	LÉTREHOZ (ÉK. F.)	▶			DALBETÉT	▶			
				EZ		VATIKÁN				EME				
◆								◆	FORDÍTVA NŐI NÉV	▶		◆		◆

Anagramma

TÜZES

VOLGA

PÁLMA

KORSÓ

FÜLÖP

JÁNOS

MÁSOL

KOSÁR

KÖRZŐ

TOROK

SEREG

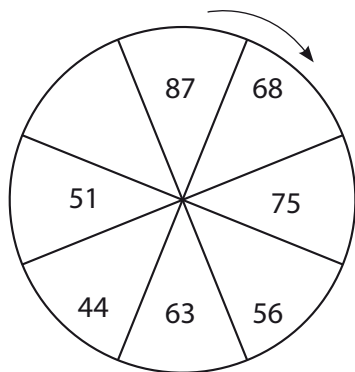
TAKAR

Kémiaórán magyarázza a tanár, hogyha kiteszünk egy darab vasat több napra a szabadba, megrozsásodik.

- Na, és mi történik, ha aranyat vagy ezüstöt hagyunk a szabadban? - teszi fel a kérdést.

Megtudod, ha átrendezed a szavak betűit, és beírod őket az azonos sorokba. Csak arra vigyázz, hogy értelmes szavakat alkoss!

Körszámtan

A körcikkekben levő számok egy bizonyos logika szerint követik egymást. Ha erre rájössz, máris beírhatod a hiányzó számot az üres körcikkekbe..

TARKA OLDAL

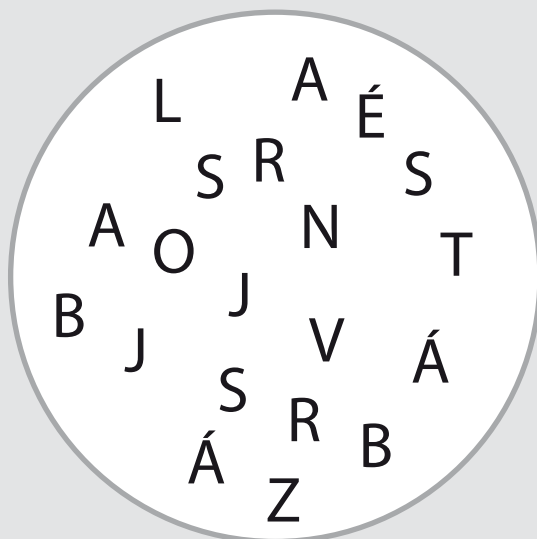
Kicsi sarok

Keresztszavak

		K	S		
		O	Z		
T	A			T	Ó
K	O			Á	T
		Á	V		
		D	A		

Pótold a hiányzó betűket!
Könnyítésül eláruljuk: a függőleges sorokban egy férfinév és egy gyümölcs neve, a vízszintes sorokban pedig egy neveléssel foglalkozó személy, valamint egy tornász neve rejtőzik. Az I és az Í között nem tettünk különbséget.

Betűhalmazból közmondás

Ha a betűket helyes sorrendbe rakod, akkor egy közmondást kapsz eredményül. Hogy szól ez a mondás?

A 26 szám megfejtései

Keresztrejtvény

- Igaza van, ugyanis ez nem szemézet, hanem pékség.

Madarak

1. marabu, 2. cinke, 3. gém, 4. pingvin, 5. seregély

Kitöltőcske

Szabó Magda

Körszámtan

A keresett szám 298, mert hol hozzáadunk 2-öt, hol megszorozzuk 4-gyel.

Találós kérdés

egyszer

Játék a szavakkal

lap

A 25. skandináv rejtvény helyes megfejtése:

ZENTAI CSATA,
EISENHUT FERENC.

Könyvjutalmat kap

Palotás Sámuel,
Óbecse

A merénylet

Írta és rajzolta
Fazekas Attila

18 Miért nem a herceggel közöl-
te a hírt ez a sunyi alak?

Mindenesetre ma éjjel kettő-
zött őrség legyen Péter szál-
lása előtt! A fejeddel felelsz
az életéért, Csoma!

19 Leszáll az éj. A hold fénye csak néha töri át a
sötét felhőket. A merényletöt sötét árnyék igazítja
útba.

A mögött az ajtó mögött al-
szik! Menj be!

20 A haramia belép a szobába. A holdfény hirtelen
megvilágítja a heverőn fekvő alakot. A merénylet
meglepetésében kiejti a kardot a kezéből. A csen-
dülésre az alvó felül.

Mi dolog ez?
Őrség, ide!

A király!

21 Kegyelem! ... Csalás! ... Én nem
a királyt...

Befejezni nincs ideje. A berő-
hanó testőrök fejbe ütik.

Péter herceg a királynál terem.

22

Tudjátok meg, ki bérelte föl,
de hagyjátok életben. Megke-
gyelmezek neki. Isten eltérí-
tette gyilkos szándékától.

Vigyétek!

Felbolydul a palota. Rohanvást jó Temes úr is.

23 Herceg, hol a merénylet? Él
még? Az én feladatomban, hogy
kivallassam.

A pokolban van. Egyik test-
őröm eltörte a nyakát.

(Folytatjuk)

HOROSZKÓP

KOS

Szánd el magad a lépésre. Azokra a dolgokra összpontosíts, amik örömet szereznek neked. Mindenki saját maga felelős a boldogságáért. Egyik barátod fontos személynek mutat be. Késztetést érzel arra, hogy alaposabban megvizsgáld kapcsolataidat.

BIKA

Több jó ötleted is támadt mostanában. Elbűvölően tudsz mesélni elképzeléseidről, és úgy tűnik, ez teljesen ki is elégít. Mintha az lenne a célod, hogy környezeted megcsodálja csillogó jellegedet, tátott szájjal hallgassák színes előadásodat. Persze, ha a kivitelezés is érdekel, akkor elsősorban alapos kritikának kell alávetned ötleteidet.

IKREK

Bármely területen tapasztalsz is nehézségeket, azokat mind könnyedén leküzdöd. Esetleg a szerelemben jön nehezen a siker, de előbb vagy utóbb megérkezik. Azért gördülnek eléd akadályok, hogy a pozitív végkifejlet felé vezessenek. De van egy terület, ahol gond nemigen adódik. A suliban minden problémamentes.

RÁK

Átmenetileg visszavonulni látszol. Ez meglehetősen okos taktika, így legalább erőt gyűjthetsz a mostanában megjelenő mindennapi újabb csatározásokhoz. Nem kell ám mindenhez hozzászólnod, és az sem kötelező, hogy hősiiesen mindenkit meg akarj védelmezni. A legfontosabb témákra összpontosíts, és jobb lenne kerülni az indulatos kitérőéseket.

OROSZLÁN

Nagyon szerencsés időszaknak nézel elébe. Sokat kell dolgoznod a sikerért, de használd ki a lehetőségeket. Ne hagyd elkalandozni a gondolataidat. Szórakozás helyett összpontosíts a sulira. Érdemes jótékonykodni, ez ugyanis sok veszedelemtől óv meg, amire esetleg még nem is gondolnál.

SZÜZ

Most nagyon mozgalmas, változékony életszakaszba jutottál. Gondjaid nincsenek, népszerűséged pedig egyre csak növekedhet. Könnyen nem kapsz meg semmit, alaposan meg kell dolgoznod a sikerért. Lehet, hogy nem alakul minden a terveid szerint, de gyors fogékonyságoddal, ügyességgeddel kivédheted az akadályokat.

MÉRLEG

Ha esetleg valamilyen téren az életedben változtatásokat akarsz, akkor itt az idő, hogy felismerd és megragadd az alkalmas pillanatokot. Nem elég annyi, hogy csak eldöntöd, hogy holnaptól kezdve új alapokra helyezed némelyik baráti vagy társkapcsolatodat. Le kell ülnöd az illetőkkel, és együtt kell megtalálnotok kapcsolatokat új formáit.

SKORPIÓ

Kisebb-nagyobb gondjaid lesznek a héten, ezért légy óvatos. Ne légy túl mozgékony, inkább csendben várj! Minél nyugalmasabb az életed, annál boldogabb ez a hét. Ha vitába keveredsz akár otthon, akár a suliban, érvelj röviden, és ügyelj arra, hogy találataid mindig védhetetlenek legyenek.

NYILAS

Jó szelek fújják szerencséd vitorláját, most mindenben magasabb erők segítségét érezheted. Bármit tervezel, megvalósulhat, de ne kockáztass túl sokat. Kerüld a veszélyeket! Vigyázz a szerelmi csábításokkal! Fárastó hétnek nézel elébe, de nagyon érdemes lesz fáradoznod.

BAK

Kívülről jön a siker. Szerelmi életedből azonban most hiányzik a tűz. A romantikus, lázongó alkat unalmasnak érzi ezt a csendes időszakot. Ne siess el semmit, a türelem jót hozhat. Ne engedj a külső csábításnak, mert rosszul végződhet. Törekedj az egyensúlyra.

VÍZÖNTŐ

Ha esetleg megfázol vagy influenzás vagy, vedd komolyabban, nehogy szövődmények lépjenek fel. Alkalmas ez az idő a szerelmi gondjaid tisztázására. Most biztos kapcsolatra tehetsz szert, ha vágysz rá, ragadd hát meg az alkalmat. Figyelmességgeddel sikert arathatsz.

HALAK

Népszerűséged nagy léptekkel megugrik. Nagyszerű ötleteiddel másoknál is sikert arathatsz. Ez főleg akkor érvényes rád, ha írsz vagy verset költesz. Ragyogó alkalom kínálkozik ahhoz is, hogy most megtaláld a nagy Ő-t. Ezen a héten lepd meg magad valamivel, bármilyen apróság megteszi.

Dél felé

Az őrnagy a terepfutási gyakorlat közben meg akar győződni a század tájékozódási képességéről, ezért felteszi a kérdést:

- Milyen irányban futunk?
- Déli irányban – vágja rá az egyik katona.
- Honnan tudja? – kérdezi meglepetten az őrnagy.
- Onnan, hogy korog a gyomrom.

Esti program

Egy lány a barátjával vacsorázni készül. Csinosan felöltözve hosszú ideig várja a fiút, de hiába. Végül megunja a várakozást, felveszi a pizsamáját és egy tál pattogatott kukoricával leül a tévé elé. Késő este van már, amikor csöngetnek. A lány ajtót nyit, ott áll az ajtóban a barátja, és meglepődve kérdezi:

- Mi az? Két órát késtem, és még mindig nem készültél el?

Indiánok

Két ember ül a vadnyugati dombtetőn. Egyszer csak megszólal az egyik:

- Jönnek az indiánok.
- És barátok vagy ellenségek?
- Szerintem barátok.
- Miből gondolod?
- Abból, hogy együtt jönnek.

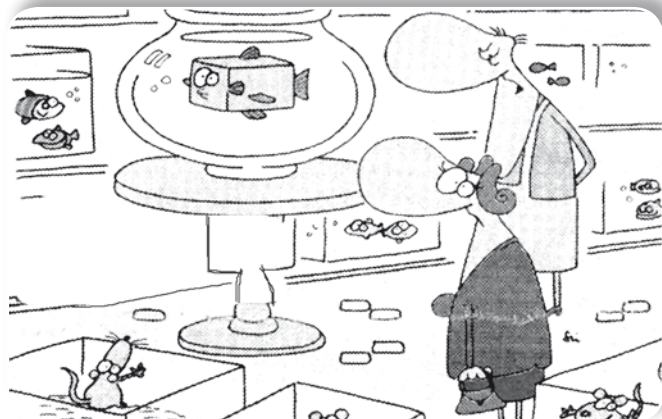
Ítélet

A vidéki kisvárosban, ahol csupa nagyot-halló ember lakik, bírósági tárgyalást tartanak. Azt mondja az alperes:

- Ez az ember ellopta az órám.
- Rágalom – tiltakozik a felperes –, én meggyőződéses antialkoholista vagyok.

A bíró kihirdeti az ítéletet:

- A kutat mindkettőjüknek joga van használni.

- Ez az aranyhal öt évig egy kicsi akváriumban volt...

Sínek

Két bolond sétál a sínek között. Megszólal az egyik:

- Te, sétáljunk el addig, ahol a sínek összeérnek!
- Úgy is tesznek. Mennek egy jó ideig, míg nem egyszer hátranéz a másik, és felkiált:
- Te, bolond, már rég elhagytuk!

Matekpélda

Krovacsek az esti iskolában matematikát tanul. Egy nap sugárzó arccal jön haza, és a feleségéhez fordul:

- Csodálatos dolog ez a matematika! Mit szólsz ahhoz, hogy öt mínusz hét meg kettő egyenlő nullával?
- Nem értem. Mondj egy példát!
- Figyelj! Megy a busz a végállomás felé. Öt utas utazik rajta. A végállomáson leszállnak heten. Hát, persze, hogy fel kell szállnia két embernek, hogy üres legyen az a nyomorult busz!

Információ

Egy telefonszerelő eltéved a hatalmas irodaházban. Egy hosszú folyosón benyit az egyik irodába, és megkérdezi az ott ülő titkárnőtől:

- Megmondaná, kérem, hogy jutok ki innen?
- Persze, tárcsázza a 9-et.

Szemtanúi megfigyelés

Az ékszerboltba beront egy elefánt, ormányával felkap egy vitrint, és elrobo. Az ékszerész kihívja a rendőrséget.

- Hogy nézett ki az elkövető?
- Egy elefánt volt.
- Milyen elefánt?
- Nem tudom, mert harisnya volt a fején.

Pályakép

Anyuka veszekszik a kislányával:

- Mit gondolsz, mi lesz azokkal, akik nem eszik meg azt, amit eléjük raknak?
- Vékonyak maradnak, topmodellek lesznek, és hülyére keresik magukat.

Visszaeső

A rendőr lemeszeli a teherautót:

- Egy órán belül harmadszor állítom meg magát. Miért nem veszi tudomásul, hogy folyik a hűtővíze?
- Én meg már harmadjára mondom, hogy ez locsolókocsi!

Kedvenc tárgy

Józsikát a suliról faggatja a szomszéd néni:

- És melyik a kedvenc tárgyad az iskolában?
- A csengő.

Megy a vonat

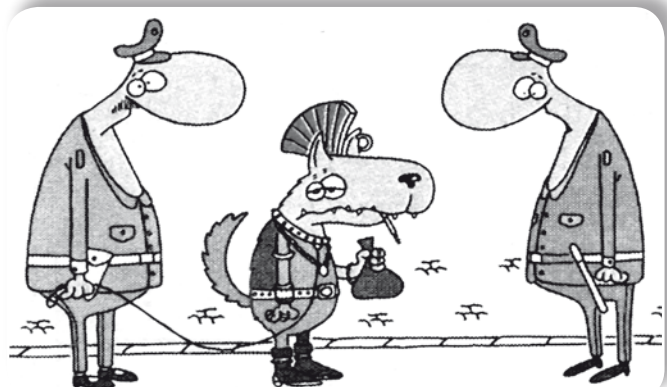
Egy kis székely faluban eltéved egy idegen, nem találja a vasútállomást. Látja, hogy az egyik gazda az udvaron ácsorog, hát megszólítja:

- Mondja, merre van a vasútállomás?
- Itt van mögöttünk két utcával. Átvághat a kertemen, akkor hamarabb odaér.
- Mit gondol, elérem még a hat húszas gyorsvonatot?
- Hát, ha kiengedem a kutyákat, akkor biztos.

Érzéki csalódás

- Mi van messzebb tőlünk? – kérdi a tanár Pistikétől. – Kína vagy a Hold?

- Szerintem Kína.
- Miből gondolod?
- A Holdat innen is látni. Kínát nem.

- Egyre furcsábban néz ki ez a kutya, amióta a kábítószercsoportban dolgoztok...

Súlyos tünet

- Doktor úr, a feleségemmel van baj. Olyan gyerekesen viselkedik.
- Például mit csinál?
- Amikor fürdöm a kádban, folyton bejön és elsüllyeszti a papírhajóimat.

Csupa sár

- Ödönke megint sáros a nadrágod?
- Ne haragudj, mama, olyan gyorsan eszem el, hogy nem volt időm levetni.

Figyelmes munka

- Bandika gratulál a nagymamájának a születésnapján. Kezében óriási virágcsokrot tart.
- Nem kellett volna, Bandika, hiszen tele van a kertünk virággal!
- Csak volt, mami!

Mozidarab

- Ülnek az emberek a moziban. Kezdődik a film, de műszaki hiba miatt nincs hang. Kisvártatva aztán elkezd villogni a kép is, majd leáll a vetítés.
- A sötétben felcsattan egy ingerült hang:
- Ki szórakozik a távirányítóval?!

Hat láb

- Egy férfi kérdezi a barátjától:
- Ma vettem ezt a lovat. Szerinted versenyezhetnék vele?
- A válasz:
- Igen. Sőt, amilyen gebe, még le is győznéd!

Vonaton

- Kovács a decemberi hidegben utazik a vonaton, és út közben leereszti valamennyi ablakot. A szemben ülő utas dühösen felcsattan:
- Kérem, csukja be az ablakokat! Odakint nagyon hideg van.
- Kovács fölényesen visszaszól:
- És mit gondol, ha becsukom az ablakokat, akkor melegebb lesz odakint?

Hidegindítás

- Egy hideg decemberi napon az autósok arról beszélgetnek, hogyan kell a kocsit reggelente elindítani. Mindenki más tippet ad, végül egy tapasztalt autós közbeszól:
- Ez mind rendben van, de a legfontosabb: mielőtt el akarjátok indítani a kocsitokat, tájékozódjatok, honnan indulnak a buszok!

Félidő

- Szabó meccset néz a tévében, amikor a fia, Pistike sírva belép az ajtón.
- Apu, a számtantanár elbuktatott.
- Na és kiállították?

Osztályfőnöki

- Azt mondja a tanár:
- Gyerekek, ki tapasztalta azt, hogy jobb adni, mint kapni, mikor és hol?
- Józsika jelentkezik:
- Én, tanár bácsi! Tegnap a bokszedzésen!

Pontos válasz

- A tanító néni megkérdezi Rudikától a matematikaórán:
- Egy hatemeletes ház minden emeletére húsz lépcsőfok vezet. Hány lépcsőt kell megjárnod, ha a hatodik emeletre szeretnél felmenni?
- Mindegyiket.

Ezermester

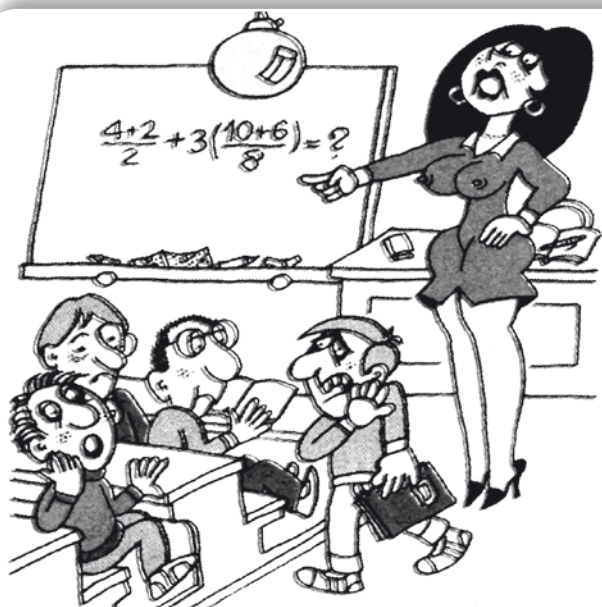
- Egy férfi meséli a haverjának:
- Képzeld, a bátyám egy ezermester. A múltkor csinált magának egy olyan járgányt, aminek a motorja egy Fordé volt, a sebességváltója egy Volkswagené, a kipufogó meg egy Mercedesé.
- És mi lett belőle?
- Másfél év felfüggesztett.

Ősök

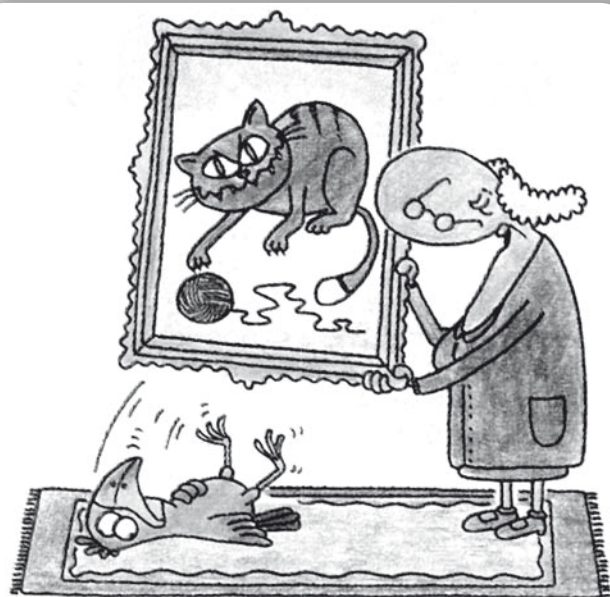
- Újgazdagék dicsekszenek:
- Látjátok ezt a festményt a falon? Ez családunk ősapját ábrázolja.
- Erre az egyik vendég:
- Látom, de hadd jegyezzem meg, hogy ez akár az én családom őse is lehetett volna, ha nem sokallottam volna az árát az ócskapiacn.

Szerelem

- A hernyófiú és a hernyólány üldögél egymás mellett.
- Adj egy puszit! - mondja a fiú.
- Dehogy adok! Olyan ronda szőrös vagy ma!

- Megmondta az apukám, hogy a fekete hajú nők veszélyesek...

- Nézd, Gyurika, milyen aranyos festményt találtam a padláson!

Meghalt Mátyás, oda az igazság

Szeptember 12-én az óbecsei Népkönyvtárban ünnepi műsoron vehettünk részt, melyet Mátyás király trónra lépésének 550 éves évfordulója alkalmából szerveztek. Most láttam először a tetőtérből kialakított szép dísztermet, amely megtelt nézőkkel. A helyiséget a korhű díszlet tette még hangulatosabbá. A péterrévei óvónők, **Beretka Teodóra** és **Mihalecz Éva** készítette bábuk Hunyadi Mátyás királyt és feleségét, Beatrixot ábrázolták. A falon látható volt **Szőllősi Boglárka** Viseletek a reneszánsz korban című képiállítása. Nagyon szép, arra a korra jellemző ruhákat rajzolt, s néhányat meg is örökítettem.

Elsőként a könyvtár igazgatónője, **Kinka Erzsébet** köszöntötte a nagyszámú közönséget, majd a gimnázium történelemtanára, **Rózsa Péter** ismertette a humanizmus és reneszánsz fogalmát, Mátyás király korát. Hunyadi Mátyás művelt, a művészeteket kedvelő uralkodó volt. Szerette a könyveket, s maga is sokat olvasott. Udvarában könyvekkel, tudósokkal, művészekkel vette magát körül. Mátyás király könyvtárát **dr. Csáky Sörös Piroska** nyugalmazott egyetemi tanár, a Magyar Kultúra Lovagja mutatta be. Laptopról vetítette a szép díszes kódexek oldalait, melyeken a király arcképe, néhol a címere volt látható. A kézzel írott könyveket hívjuk kódexeknek. Az első oldalon lévő díszes kezdőbetű az iniciálé. Elmesélte, hogy Mátyás király Olaszországból hívott művészeket a magyar kultúra föllendítésére. Kódexmásolók, festők, építészek, szobrászok alkotak a budai és visegrádi palotájában. Az ő támogatásával kezdett dolgozni 1472-ben Budán az első magyar nyomda. Könyvtárában földrajzi, csillagászati, történeti, építészeti hadi művek sorakoztak. Támogatta a költészetet, ő gyűjtötte össze az első jelentős költő, Jannus Pannonius verseit.

Mátyás uralkodása Magyarország virágzásának kora volt. Életéről számos monda keletkezett. Valamennyi arról szól, hogy milyen igazságos volt. „Meghalt Mátyás, oda az igazság” – mondták.

Vasárnap, szeptember 14-én a Fő téren folytatódott az ünnepség Gyere velünk a lovagkorba! címmel. Ott voltunk. A szabadkai **dr. Szöllősi Vágó László** vezette Lányi Ernő IME Ungaresca régizeneegyüttes Mátyás korabeli zenével szórakoztatta a nagyszámú közönséget. Majd a zentai Szent Longinusz Történelmi Hagyományőrző Egyesület **Nagyabonyi Péter** vezetésével harci játékokat mutatott be. Láthattuk a kelevézzel, bottal, csatabárdal, láncos buzogánnyal, karddal való vívást. Az ijjal is jól tudtak célba löni még a Thurzó Lajos iskola tanulói is. Az udvarhölgyek táncai, kecses mozdulatai szintén elnyerték a közönség tetszését.

Konc Erzsébet

CIP – Katalogizacija
u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Téjékoztatási valamint
Kisebbségi Titkársága

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő
magyarok megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás

Wireless - DialUp

Számítógépek árusítása

kedvező hitelfeltételekkel

Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.co.yu www.tippnet.co.yu

Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
- Kiadja a Magyar SZÓ Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Mihók Rudolf** ■ Főszerkesztő: **Kókai Péter** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
- Főmunkatárs: **Tripolszki Zsuzsa** ■ Tördelés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Telefax: +381/21/ 475-400-9 (csak fax) ■
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar SZÓ Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
- Dinár-folyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám): 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
- Készült a Magyar SZÓ Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
- Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerk@jopajtas.info ■